

Kantonalno javno komunalno preduzeće "RAD" d.o.o.

Paromlinska 57, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Telefon: Centrala 033/658-038; Fax: 033/656-812 ; Eko telefon: 033/660-000

E-mail: jkpradsa@bih.net.ba; Web: www.rad.com.ba; Viber i WhatsApp poruke: 062/220-330

ID broj: 4200316890001, PDV broj: 200316890001, Poreski broj: 0170010500, Šifra djelatnosti: 38.11

Preduzeće registrovano kod: Kantonalni sud u Sarajevu, Rješenje broj U/I 1664/89, Matični reg.broj 1-1819

KJKP "RAD" d.o.o. SARAJEVO

PRAVILNIK O ZAŠTITI ZDRAVLJA I SIGURNOSTI NA RADU KJKP "RAD"d.o.o. SARAJEVO

Sarajevo, novembar 2024. godine

Na osnovu člana 22. tačka d) Zakona o zaštiti na radu („Službene novine Federacije BiH“ broj 79/20), u daljem tekstu: „zakon“, člana 30. i člana 84. stav (3) Statuta KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo-prečišćeni tekst (br. 1498/23 od 20.01.2023. godine i izmjenama pod br. 01SP-12375/24 od 01.10.2024. godine) Nadzorni odbor Preduzeća, na prijedlog Uprave Preduzeća, na prvoj redovnoj sjednici održanoj dana 29.11.2024. godine donosi:

PRAVILNIK O ZAŠTITI ZDRAVLJA I SIGURNOSTI NA RADU KJKP “RAD” d.o.o. SARAJEVO

I - OPŠTE ODREDBE

Član 1.

U cilju zaštite života, zdravlja radnika i sprečavanja povreda na radu, kao i profesionalnih i drugih oboljenja, otklanjanja uzroka povreda i zdravstvenih oštećenja na radu i stvaranju što povoljnijih uslova rada Preduzeće organizuje i sprovodi zaštitu zdravlja i sigurnost na radu na osnovu zakona, ovog pravilnika i drugih akata.

Pravilnikom o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu (u daljem tekstu: „pravilnik“) u KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: „preduzeće“ – poslodavac), uređuju se: organizacija provođenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, pravila prevencije i zaštite, poslovi sa povećanim rizikom, poslovi na kojima se provodi mjera skraćivanja radnog vremena, način utvrđivanja zdravstvenog stanja radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom i drugih radnika, sredstva i oprema lične zaštite koja pripadaju radniku, te prava, obaveze i odgovornosti radnika za zaštitu na radu i drugih radnika u ovoj oblasti, kao i druga pitanja od značaja za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu. Pri izradi Pravilnika o zaštiti na radu Preduzeće je obavilo konsultacije sa povjerenikom za zaštitu na radu.

Član 2.

Zaštita zdravlja i sigurnosti na radu obuhvata mjere zaštite na radu koje su od uticaja na stvaranje bezbjednih uslova rada, a naročito mjere kojim se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu (opšte i posebne mjere), mjere u vezi sa uslovima rada, mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika, organizaciju poslova zaštite na radu, postupak donošenja Plana i Programa mjera zaštite na radu, prava i dužnosti preduzeća, organa i odgovornih radnika u vezi sa zaštitom na radu, mjere koje se primjenjuju prema radniku koji se ne pridržava propisa iz zaštite na radu, obezbjeđenje, korištenje i održavanje sredstava i opreme za ličnu zaštitu, obučavanje radnika iz oblasti zaštite na radu, povrede na radu i pružanje prve pomoći, obaveze preduzeća prema organima inspekcije, kao i druga pitanja od značaja za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.

Član 3.

Proces rada u Preduzeću organizuje se tako da radnici uz normalnu pažnju mogu da rade bez opasnosti po život i zdravlje. Organizacija i proces rada u Preduzeću moraju biti zasnovani na naučnim i tehničkim dostignućima, a naročito na mjerama i normativima koji se odnose na djelatnost kojom se bavi Preduzeće i koji obezbjeđuju sigurnost radnika za vrijeme rada.

Član 4.

Zaštita na radu organizuje se, sprovodi i unapređuje zajedno sa organizovanjem i unapređenjem procesa rada uz primjenu savremenih tehničkih, obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih, pravnih, ekonomskih i drugih mjera.

Član 5.

Za organizovanje, sprovođenje i unapređenje zaštite na radu odgovoran je svaki radnik u svom djelokrugu rada i preduzeće u cjelini kao pravno lice.

Član 6.

Pravo na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu ima:

- radnik,
- lice koje je na stručnom osposobljavanju,
- učenici i studenti na praktičnoj nastavi,
- lice koje učestvuje u javnim radovima,
- lice koje obavlja volonterski rad,
- drugo lice koje se zatekne u radnoj okolini radi obavljanja određenih poslova, ako je o njegovom prisustvu poslodavac upoznat.

Član 7.

Sindikato učestvuje u uređivanju i unaprjeđivanju sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu u skladu sa zakonom, propisima donesenim na osnovu zakona i kolektivnim ugovorom.

II - MJERE ZAŠTITE NA RADU

Član 8.

Mjere zaštite na radu, utvrđene ovim pravilnikom, obuhvataju:

- a) mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu,
- b) mjere u vezi sa uslovima rada,
- c) mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika (žena, maloljetnika i invalidnih lica).

Mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu

Član 9.

Mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu obuhvataju opšte mjere, posebne mjere i mjere koje je preduzeće obavezno provoditi. Opšte mjere zaštite radnika određuju se na svim radnim mjestima. Posebne mjere zaštite radnika na radu primjenjuje se na određenim radnim mjestima kada se zbog specifičnih opasnosti i štetnosti zaštita ne može obezbjeđiti opštim mjerama zaštite radnika na radu. Mjere koje je preduzeće obavezno provoditi odnose se na mjere uređenja radilišta i pregleda sredstava rada i uređaja.

Opšte mjere zaštite zdravlja i sigurnosti na radu

Član 10.

Opšte mjere zaštite zdravlja i sigurnosti na radu radnika obuhvataju naročito:

- a) uslove koje treba da ispunjavaju radne i pomoćne prostorije,

- b) obezbjeđenje uređenja odgovarajućih saobraćajnica,
- c) upotrebu bezbjednih sredstava rada,
- d) pružanje prve pomoći,
- e) ograničenje buke i vibracije,
- f) obezbjeđenje potrebne temperature, ventilacije i osvjetljenja,
- g) obezbjeđenje od udara električne struje,
- h) otklanjanje štetnih uticaja kod radova na otvorenom prostoru i djelovanje opasnih
- i) materija i opasnih zračenja,
- j) sprječavanje nastanka požara i eksplozije.

Radne prostorije, osvjetljenje, temperatura i ventilacija

Član 11.

Sve prostorije (radne i sporedne) prema vrsti poslova koja se u njima obavlja moraju biti dovoljno osvijetljene prirodnom ili vještačkom svjetlošću.

Prozori i osvijetljavajući otvori moraju biti tako raspoređeni da se izbjegne djelovanje direktnih sunčevih zraka na radnim mjestima. Prozori i osvijetljavajući otvori kroz koje direktno prodiru sunčevi zraci moraju biti obezbjeđeni zaštitom koja sprečava blještavost na radnom mjestu.

Član 12.

Zidovi, pregrade, tavanice i drugi konstruktivni elementi radnih prostorija moraju biti obojeni svijetlim bojama.

Član 13.

Svim radnicima koji se pri dolasku na posao presvlače u radna odijela moraju se staviti na raspolaganje garderobni ormari i sanitarne prostorije sa kupatilima i umivaonicima prema važećim propisima.

Član 14.

Podovi radnih prostorija moraju biti čvrsti, ravni i rađeni od takvog materijala da se mogu lako čistiti i po potrebi prati.

U radnim prostorijama gdje se radi sa vodom i gdje se voda prosipa, podovi moraju biti od nepropustivog materijala sa blagim nagibom prema otvoru odvoda vode.

Član 15.

Radne prostorije u kojima se rukuje eksplozivnim i zapaljivim materijalom smiju se zagrijavati samo na takav način koji isključuje opasnost od požara i eksplozije.

Član 16.

U proizvodnim radnim prostorijama mora se obezbjeđiti prirodna ili vještačka ventilacija prema važećim propisima. Ove prostorije moraju se periodično ispitivati ukoliko se u njima javljaju gasovi, pare, prašina i druge hemijske štetnosti.

Član 17.

Temperatura, vlažnost i kretanje vazduha u radnim prostorijama u odnosu na intenzitet tjelesnog rada moraju biti usaglašeni sa propisanim vrijednostima za radne prostorije.

Član 18.

Zagrijavanje radnih i pomoćnih prostorija vršiće se na odgovarajući i siguran način.

Sredstva rada

Član 19.

Oruđa za rad i sredstva koja služe pri radu mogu se upotrebljavati samo za svrhu kojoj su namijenjena.

Sigurnosne i zaštitne naprave na oruđima i sredstvima za rad moraju se upotrebljavati prema svojoj namjeni. Sa oruđima za rad i sredstvima mora se pažljivo rukovati, a poslije upotrebe ista se moraju očistiti i ostaviti na određeno mjesto.

Član 20.

Zabranjeno je nenamjensko korištenje i samovoljno odstranjivanje zaštitnih naprava, kao i njihovo namjerno oštećenje.

Uklanjanje zaštitnih naprava i uređaja može se vršiti samo u slučaju potrebe i uz odobrenje od strane nadležnog organa. Po prestanku te potrebe, zaštitne naprave i uređaje treba dovesti u prvobitno stanje.

Nedostatke, kvarove i oštećenja na sredstvima rada treba odmah prijaviti neposrednom rukovodiocu.

Član 21.

Održavanje oruđa za rad i sredstava, uređaja i naprava mogu da vrše samo za to određeni i stručno osposobljeni radnici.

Član 22.

Oruđa za rad i sredstva koja služe pri radu, bilo da se radi o novim ili rekonstruisanim, moraju prije upotrebe biti pregledana i ispitana u pogledu njihove sigurnosti.

Buka i vibracije

Član 23.

Buka i vibracije u svim radnim prostorijama i na uređajima moraju se smanjiti na najmanju dozvoljenu granicu prema važećim propisima i standardima i moraju se ispitati u predviđenim rokovima.

Član 24.

Radnici koji su izloženi povećanoj buci koja se ne može primjenom mjera ublažiti da ne prelazi dozvoljene granice, moraju koristiti odgovarajuća lična zaštitna sredstva koja im se stave na raspolaganje.

Električna struja i štetna zračenja

Član 25

Opasna mjesta (gdje su električni vodovi visokog napona ili gdje su žice pod naponom itd) moraju biti obilježena propisanim oznakama.

U prostorijama sa električnim uređajima visokog napona dopušten je pristup samo određenim stručnim radnicima. Takve prostorije moraju biti redovno zaključane ako se u njima ne nalazi ovlašteni radnik.

Član 26.

Sve elektroinstalacije motornog pogona i osvjetljenja moraju biti izvedene u skladu sa tehničkim propisima u zavisnosti od tehnološkog procesa koji se obavlja. Pri tome naročitu pažnju treba obratiti na:

- zaštitne naprave od struje kratkog spoja,
- bimetalnu zaštitu od preopterećenja rada elektromotora,
- zaštitne sklopke od iznenadne pojave napona,
- pogonske motore i priključak kablova na njih,
- kablovski razvod i mehaničku zaštitu kablovskog razvoda,
- komandne i razvodne ormare locirane na postrojenju sa priključkom kablova na njih.

Sva oruđa i uređaji za rad moraju biti uzemljena i zaštićena od slučajnog napona dodira i moraju se periodično ispitivati u predviđenim rokovima.

Svaki rad pod naponom je zabranjen.

Član 27.

Od udara groma moraju biti zaštićeni svi objekti, zgrade, skladišta zapaljivih materijala i slično, prema važećim propisima.

Član 28.

Trafostanice u krugu Preduzeća, pogona, asfaltne baze, deponije i drugih prostora moraju se obezbijediti sa propisanim zaštitnim sredstvima, obilježiti odgovarajućim znakom opasnosti i moraju biti stalno zaključane. Trafostanicom može rukovati samo stručno i ovlašteno lice.

U trafostanici je zabranjeno držati razne predmete, materijal itd.

Opasne i štetne materija i zaštita od požara i eksplozije

Član 29.

Zapaljivi, eksplozivni, vreli, otrovni i nagrizajući materijali mogu se držati samo u prikladnim posudama na sigurnim mjestima i pod nadzorom. Rukovanje tim materijama mogu vršiti posebno obučena lica, upućena u opasnosti od tih materija.

Prosute ili rasute količine tih materija moraju se odmah na siguran način odstraniti.

Na posudama u kojim se nalaze otrovne i nagrizajuće materije mora biti naznačeno šta sadrže, kao i da su otrovne.

Član 30.

Prilikom rada sa zapaljivim i eksplozivnim tečnostima i materijama strogo je zabranjeno pušenje, upotreba otvorenog plamena i užarenih predmeta. Pri tim radovima ne smije se koristiti alat i uređaji koji mogu proizvesti varnice.

Član 31.

Osvjetljavanje unutrašnjosti cisterni, rezervoara, kanala u kojima može biti zapaljivih i eksplozivnih para i gasova može se vršiti samo električnim lampama izrađenim u sigurnoj zaštiti i na sniženom naponu.

Član 32.

Za pretakanje zapaljivih, nagrizajućih i otrovnih tekućina moraju se koristiti sprave koje sprečavaju njihovo prskanje i prosipanje. Zabranjeno je ustima usisavati vazduh iz crijeva radi pretakanja tekućine.

Kretanje radnika i transport

Član 33.

U krugu Preduzeća, pogona, radne jedinice i sl. prostor po kome se kreću radnici mora biti ravan. Šahtovi, slivnici i ostali otvori moraju biti propisano zaštićeni. Na opasnim mjestima moraju biti istaknute table sa odgovarajućim znakovima upozorenja ili zastavice kojim se obilježavaju opasne zone.

Materijal u radionicama, pogonima, magacinima i u krugu Preduzeća ili pogona mora biti tako složen da isključuje mogućnost rušenja zbog nepravilnog slaganja. Prilikom slaganja materijala mora se voditi računa da glavni i sporedni prolaz, kao i saobraćajnice za vozila budu uvijek slobodne.

Član 34.

Noću za vrijeme rada sve saobraćajnice i prolazi kuda se kreću radnici moraju biti osvijetljeni, a opasna mjesta (rupe, kanali, šahtovi) propisano označeni.

Član 35.

Radi bezbjednosti radnika ograničava se brzina kretanja svih vozila u krugu Preduzeća, pogona, radne jedinice na najviše 10 km/h.

Ograničenje iz prethodnog stava mora se vidno istaći.

Član 36.

Glavni prolazi za radnike u radnim prostorijama, magacinima i ostalim prostorima moraju biti široki najmanje 1,5 m, a sporedni najmanje 1 m, moraju biti označeni i pravci kretanja.

Saobraćajnice za vozila moraju biti šire od širine vozila odnosno transportnog sredstva najmanje 0,80 m.

Član 37.

Zabranjeno je svako zadržavanje radnika na opasnim mjestima.

Član 38.

Zabranjen je prevoz radnika na sredstvima kojima se vrši transport. Prevoz radnika, materijala, roba, kao i vršenje usluga koje obavlja ovo Preduzeće može se obavljati samo ispravnim prevoznim sredstvima i prema odredbama važećih propisa i akata Preduzeća.

Prva pomoć

Član 39.

Prvu pomoć radnicima u slučajevima povreda, trovanja ili naglog obolenja za vrijeme rada pružaju:

- radnici osposobljeni na pružanje prve pomoći koji imaju položen ispit
- prve pomoći,
- zdravstvena ambulanta KJKP "Rad" d.o.o.,
- najbliža zdravstvena ustanova.

Član 40.

U svim radnim prostorijama (gradilištima, vozilima, halama) na vidnim mjestima moraju biti postavljeni ormarići sa potrebnim sanitetskim materijalom za pružanje prve pomoći.

Ormarići za pružanje prve pomoći moraju sa spoljne strane biti obilježeni znakom crvenog krsta i imati kratko uputstvo kao i brojeve telefona:

- ambulate medicine rada,
- hitne pomoći,
- vatrogasne službe,
- službe organa unutrašnjih poslova (MUP).

Sredstva za pružanje prve pomoći moraju se redovno nabavljati.

Proizvodnja asfalta

Član 41.

U radnoj jedinici za proizvodnju asfalta svi prilazni putevi moraju biti slobodni i asfaltirani. Svi prostori ispod postrojenja moraju se redovno čistiti. Sa istih se mora redovno sakupljati rasuti materijal da bi se izbjeglo stvaranje prašine naročito u vrijeme sušnih i vjetrovitih dana.

Upravljanje procesom rada mora biti s jednog centralnog mjesta, a puštanje u pogon postrojenja mora biti praćeno zvučnim signalom i mora biti definisan redosljed uključivanja pojedinih elemenata postrojenja kao i redosljed isključenja. Na postrojenju, odnosno njegovim elementima ili u neposrednoj blizini neophodno je postaviti odgovarajuća uputstva ili upozorenja koja će jasno upozoriti radnika na obaveznu ili nedopuštenu radnju ili opasnost koja može nastupiti. Radnik mora biti upoznat sa uputstvom za rukovanje postrojenjem.

Uređaji za rukovanje (puštanje u pogon i zaustavljanje) moraju uvijek biti u ispravnom stanju i imati potrebne natpise koji označavaju operaciju pojedinih komandi. Postrojenje, odnosno elementi postrojenja moraju imati mogućnost hitnog zaustavljanja rada postrojenja.

Održavanje postrojenja (podmazivanje i popravljavanje i sl.) smije se vršiti samo ako je postrojenje isključeno i postavljena tabla upozorenja. Čišćenje postrojenja za vrijeme rada je strogo zabranjeno i isto se smije vršiti samo odgovarajućim alatom i priborom i to samo kad je postrojenje van pogona. Rukovati postrojenjem, kao i održavati postrojenje, mogu samo zato osposobljeni radnici.

Svaki pojedini uređaj postrojenja za proizvodnju asfaltne mase treba biti u skladu sa propisima u pogledu zaštite na radu koji se zahtjevaju za određeni uređaj.

Član 42.

Punjenje usipnih koševa materijalom može se vršiti samo vozilima koji imaju graničnike kretanja vozila i pod nadzorom uz najveću opreznost.

Član 43.

Remenski, zupčasti prenosnici snage koji se nalaze na visini do 2 m (od poda, tla ili platforme) moraju biti ograđeni čvrstom zaštitnom ogradom. Rotirajući bubanj sušare s pogonskim zupčanicima treba sa strane imati zaštitne ograde od čeličnih šipki ili žičane mreže do visine 2 m od poda.

Rotirajući elementi pojedinih elemenata postrojenja (osovine, odnosno krajevi, spojnice i sl.) koji na svojoj površini imaju izdanke a koji su pristupačni moraju biti ograđeni kako ne bi mogli zahvatiti radnika ili njegovu odjeću. Mješalice na otvorima moraju imati zaštitnu mrežu dovoljne gustoće da se ruka ne može provući, dok

mješalice na kojima postoji poklopac moraju imati uređaj za blokiranje rada mješalice za slučaj otvorenog poklopca.

Staza natresne korpe za pretovar gotove asfaltne mase u silos mora biti ograđena tako da joj se ne može pristupiti.

Član 44.

Radne platforme sa stepenicama, stabilnim ljestvama ili penjalicama koje su na visini većoj od 1 m iznad terena moraju biti ograđene čvrstom ogradom visine najmanje 1m. Razmak vertikalnih prečki radnih platformi ne treba da je veći od 30 cm, a na mjestima na kojima postoji opasnost od padanja predmeta s visine na svom donjem dijelu platforme moraju imati punu ivičnu zaštitu najmanje 15 cm.

Stepeništa za prilaz radnoj platformi moraju biti izvedena tako da visina između pojedinih gazišta nije viša od 30 cm, da su gazišta od materijala koji spriječava klizanje (rebrasti lim i sl), te da je zaštitna ograda visine najmanje 1 m i da su široka minimalno 60 cm.

Stabilne metalne ljestve moraju biti izgrađene tako da razmak između pojedinih prečki nije veći od 30 cm, da je širina minimalno 45 cm, kao i da ljestve čija je visina od 3 m počevši od sedme prečke (oko 2 m od tla) moraju imati leđnu zaštitu.

Penjalice za povremeni prilaz radnoj platformi ili na oruđu moraju biti izrađene tako da su prečke od okruglog željeza prečnika minimalno 16 mm, da su dobro ugrađene ili učvršćene za podlogu, da širina gazišta prečki iznosi najmanje 35 cm i da su od objekta minimalno 15 cm.

Prolaz ispod transportera i kose staze natresne korpe treba biti onemogućen čvrstom ogradom. Na okvirnoj konstrukciji nosača silosa za gotovu masu potrebno je na vidnom mjestu istaknuti upozorenje za zabranu prolaza ispod silosa.

Rušenje bespravno izgrađenih objekata

Član 45.

Za rušenje bespravno izgrađenih objekata ili dijelova objekata, bez obzira da li se rušenje vrši ručno, pomoću mašina ili miniranja mora se prethodno uraditi odgovarajući Elaborat o izvođenju radova koji mora da sadrži mjere zaštite na radu.

Član 46.

Sa izvršenjem poslova prinudnog rušenja objekta može se početi tek nakon što je u potpunosti završen inspekcijski i upravni postupak oko rušenja objekta i provjere da li su preduzete sve druge neophodne mjere za obavljanje poslova rušenja, odnosno mjere obezbjeđenja gradilišta sa aspekta zaštite na radu, zaštite koju pružaju ostali organi, kao i provjere u nadležnoj instituciji da li je izvršeno deminiranje i postoji li opasnost od prisustva minsko-eksplozivnih sredstava (policajska uprava, vodovod i kanalizacija, elektrodistribucija, sarajevo gas, PTT)

Prostor – radilište na kojem se izvode radovi rušenja mora biti obezbjeđeno upozorenjima, zaštitnim tablama, upozoravajućim znakovima i saobraćajnim znakovima, osigurane granice radilišta prema okolini, vidno obilježen ulaz i izlaz za motorna vozila i radnike. Sredstva rada kojim se izvode radovi rušenja objekata moraju biti ispravna.

Član 47.

Rušenje objekata može se vršiti samo sa radnicima stručno osposobljenim i obučenim za konkretni način rušenja i pod neposrednim i stalnim nadzorom odgovornog lica na radilištu.

Radnici koji rade na visini moraju potpuno fizički i psihički biti zdravi , što se ustanovljava odgovarajućim ljekarskim uvjerenjem.

Radi zaštite od pada s visine na radnim mjestima obavezno je korištenje zaštitnih opasača-štrikova opremljenih prihvatnim užetom za privezivanje . Radi zaštite glave , radnici koji rade na visini ,u neposrednoj blizini ili u samom objektu moraju na glavi imati zaštitni šljem.

Član 48.

Ručno rušenje objekata mora se izvoditi posebno odozgo naniže.

Pojedini dijelovi zidova i dimnjaci ne smiju se ostavljati neporušeni, nego se moraju rušiti istovremeno sa ostalim dijelovima objekta. Rušenje međuspratne, odnosno tavanaške konstrukcije smije se otpočeti tek po rušenju i uklanjanju svih porušenih dijelova iznad nivoa te konstrukcije.

Ručno rušenje slobodnog stojećeg zida (pregradni zid, ograda, stub) smije se izvoditi samo pomoću odgovarajućih radnih skela.

Rušenje zidova potkopavanjem, zabranjeno je.

Pri rušenju višespratnih objekata prikupljanje porušenog materijala na pojedinim spratovima je zabranjeno. Deponovanje se mora izvršiti tako da materijal ne predstavlja opasnost po radnike i okolinu.

Član 49.

Demontirane grede, nosači i drugi teški dijelovi konstrukcije smiju se sa objekta uklanjati, odnosno spuštati samo pomoću odgovarajućih naprava ili uređaja (čekrk, dizalica, rampa i dr.).

Uklanjanje rastresitog i prašinastog materijala sa ruševine na zemlju smije se vršiti samo pomoću potpuno pokrivenih drvenih korita, kroz metalne limene cijevi ili na drugi način koji spriječava širenje prašine.

Član 50.

Ako se rušenje objekata vrši pomoću mašina (traktor, gusjeničar i dr.) mašina se mora nalaziti na odstojanju koje je najmanje za 1,5 puta veće od visine objekta koji se ruši. Jačina čeličnog užeta koje se koristi pri rušenju objekta u smislu prethodnog stava, kao i vučna snaga motora traktora ili mašine koja se koristi moraju biti prilagođeni poslovima koje treba obaviti. Izvlačenje zatrpanih betonskih stubova, čeličnih nosača i drugih dijelova objekata iz ruševine pomoću mašina, bez prethodnog oslobađanja od ostalog porušenog materijala, zabranjeno je.

Član 51.

Ako se rušenje objekta vrši miniranjem tada se moraju primjeniti važeći propisi o zaštitnim mjerama pri rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju.

Sanacija saobraćajnica i izvlačenje horizontalne signalizacije

Član 52.

Pri opravci kolovoza i izvođenju radova na izvlačenju horizontalne signalizacije moraju se preduzimati mjere za zaštitu radnika koji te poslove obavljaju. U tu svrhu dio puta (polovina puta-traka) mora se zatvoriti i obilježiti uočljivim saobraćajnim i drugim znakovima.

Na jako frekventnim saobraćajnicama gdje se saobraćaj ne može sasvim obustaviti na oba kraja dionice koja se popravljaju postavljaju se čuvari koji će upravljati saobraćajem na polovini dionice, naizmjenično u oba pravca.

Član 53.

Materijal koji se koristi pri asfaltiranju popravljenog puta ne smije se zagrijavati u otvorenim sudovima bez obzira na mjesto upotrebe. Premazivanje i kvašenje valjka za ravnanje asfalta vrši se pomoću uređaja koji se nalazi na samom valjku. Zabranjeno je da radnik idući ispred valjka za ravnanje asfalta isti premazuje i kvasi.

Član 54.

Zapaljena asfaltna masa ne smije se gasiti vodom već pjeskom i drugim sličnim materijalima.

Radnici koji rade na asfaltiranju moraju biti obučeni za gašenje zapaljene asfaltne mase.

Asfalterske radove smiju vršiti samo zdravstveno sposobna i za te radove obučena i opremljena lica.

Radionica za opravku, tekuće održavanje ,servisiranje vozila,mehanizacije i objekata

Član 55.

Svi putevi u radionici treba da budu slobodni, a podovi ravni. Električne instalacije, svi vodovi, strojevi i uređaji moraju biti neoštećeni i ispravni. Kod upotrebe ručne bušilice dovodni kabal mora biti neoštećen a bušilica potpuno zaštićena. Ručni alat i pomoćna sredstva moraju biti ispravna i pogodna za rad tako da se na njima ne može ozlijediti. Svi prekidači, utikači i osigurači za električnu struju moraju biti ispravni.

Član 56.

Sve mašine moraju biti dobro uzemljene i snabdjevene zaštitom na opasnim mjestima. Radnici koji rade na mašinama moraju imati propisana zaštitna sredstva kao i upotrebljavati ispravan alat. Predmeti koji se obrađuju mašinama treba da budu osigurani od pomjeranja ne samo rukom nego i zaštitnim klinom i pridrživačem.

Član 57.

Prostorija kovačnice mora biti dovoljno prostrana i visoka najmanje pet do šest metara, obezbjeđena prirodnom ili vještačkom ventilacijom i dobrim provjetranjem. Podovi kovačnice moraju biti ravni i od nesagorivog materijala. Kovačka vatra mora biti natkrivena i snabdjevena uređajem za izvlačenje dima da bi se moglo obezbjeđiti otklanjanje gasa sa ognjišta. Ukoliko nije dovoljno izvlačenje gasa na prirodan način mora se obezbjeđiti izvlačenje ventilatorima.

Član 58.

Prostorija gdje se vrši zavarivanje mora biti prostrana, svijetla i dobro provjetrena. Ako prirodna ventilacija nije dovoljna, mora se upotrijebiti vještačko provjetranje. Ako pri zavarivanju postoji mogućnost razvijanja otrovnih gasova za vrijeme rada varilac mora biti snabdjeven pogodnim sredstvom zaštitnim sredstvima, a otrovni gasovi i pare moraju se uređajem za usisavanje odvoditi sa mjesta varenja.

Član 59.

Održavanje, opravljavanje i rukovanje autogenim aparatom smije vršiti samo radnik koji je za to osposobljen.

Zabranjeno je bilo kakvo preinačavanje na aparatu za varenje.

Opravka ma kakva bila smije se vršiti samo kad aparat ne radi.

Pri upotrebi aparata za varenje odgovorno lice se mora strogo i stalno pridržavati originalnih uputstava datih od proizvođača tog aparata.

Član 60.

Prilikom manipulisanja i upotrebe boca sa gasom, izmedju ostalih sigurnosnih mjera mora se obezbijediti da boce budu udaljene najmanje 3 metra od toplotnog izvora i zabranjeno je ventile na bocama sa kiseonikom zavrtati masnim rukama i masnim krpama kao i rad sa neispravnim manometrima i reducir ventilima. Rukovanje bocama može se povjeriti samo stručnim i obučanim licima. Na završetku rada ventil na bocama mora se sigurno zatvoriti, te iste držati na za to predviđenom mjestu u vertikalnom položaju i vezane na podesan način na zid objekta, kako bi se tim obezbjedila zaštita od prevrtanja.

Član 61.

Prostorija u kojoj se vrši obrada metala na tokarskom stolu treba da bude visoka najmanje četiri metra i da na svakog radnika na tom stroju bude obezbjeđeno najmanje 2 m² površine poda odnosno slobodnog prostora.

Radna mjesta za obradu metala na tokarskom stroju moraju biti dovoljno osvijetljena, a mašine radilice na kojim leteća strugotina ugrožava dijelove tijela radnika treba da budu ograđeni pokretnom zaštitnom ogradom. Strugotine sa mašine ne smiju se skidati golom rukom, i za ove radove mora se upotrebljavati odgovarajuća četka.

Član 62.

Svaka mašina za obradu metala skidanjem strugotine sa ugrađenim pogonskim elektro motorom mora biti propisano uzemljena. Ako tokarski stroj nije snabdjeven providnim štitnikom, radnici u takvim slučajevima moraju nositi zaštitne naočale ili providni štitnik. Radnici koji rade na strugovima ne smiju nositi široka odijela, šalove, pojaseve i sl.

Ova mjera zaštite i predostrožnosti treba da bude stalna u cilju izbjegavanja zahvatanja dijelova tijela i zadobijanja povreda na radu.

Član 63.

Radnici koji obavljaju električarske poslove imaju zadatak da sva električna postrojenja i instalacije održavaju u ispravnom stanju, a dotrajale instalacije i uređaje zamjenjuju novim, kao i da vrše kontrolni pregled i nadzor nad ispravnošću električnih instalacija, a naročito da vode brigu da se sprovede zaštita transformatora, razvodnih tabli, vodova, osigurača, prekidača i utikača.

Ovi radnici dužni su da po pogonima, radionicama i odjeljenjima sprovedu mjere električne zaštite, a naročito da posvete pažnju zaštiti od dodirnog napona i uzemljenja.

Član 64.

Električni uređaji, postrojenja i instalacije moraju biti izvedeni prema propisanim standardima, opštepoznatim tehničkim normama, propisima i iskustvima. Sve radove na električnim instalacijama i uređajima moraju obavljati isključivo kvalifikovana i obučena lica.

Član 65.

Privremene električne instalacije i uređaji mogu se izuzetno postavljati u naročito opravdanim i hitnim slučajevima kada se ne može intervenisati na način postavljanja stalnih, električnih instalacija i uređaja. Takva instalacija mora biti propisano izvedena, tako da pruža maksimalno mogući stepen sigurnosti pri radu i ista se može koristiti jedan do dva dana.

Član 66.

Svi prenosni električni provodnici a naročito alati moraju biti izvedeni sa zaštitnim radnim naponom. Samo izuzetno ukoliko je električni uređaj, odnosno alat takve

konstrukcije da se ne može izvesti sa zaštitnim radnim naponom, mora se češće i redovno kontrolisati ispravnost tog uređaja, zaštitno uzemljenje, kao i voditi računa da sa takvim uređajima radi osoblje obučeno za taj posao.

Odgovorni rukovodilac obavezan je da radnike koji obavljaju električarske poslove zaduži da vrše redovnu kontrolu svih električnih uređaja, alata i instalacija, a naročito prenosnih, kao i kontrolu u određenim rokovima koji garantuju ispravnost i sigurnost pri radu tih uređaja.

Svi električni uređaji, postrojenja, odnosno potrošači moraju biti sigurno i propisano uzemljeni, a prenosni električni aparati uzemljeni preko svojih odgovarajućih priključnih vodova i šuko utičnica.

Član 67.

Trafo stanice moraju biti uvijek zaključane i dostupne, kako bi im se u slučaju potrebe moglo hitno prići. Ulaz u stanicu dozvoljen je samo stručnom osoblju koje je zaduženo za održavanje elektro instalacija i uređaja. Manje razvodne table takođe moraju biti smještene u odgovarajuće ormariće uvijek zaključane, a ključ mora biti dostupan odgovornim radnicima. Na svim razvodnim tablama i drugim potrebnim mjestima moraju se staviti odgovarajući natpisi i obavještenja o opasnosti od električne struje.

Član 68.

Stručni saradnik zaštite na radu i radnici koji rade na poslovima električara moraju voditi računa o uklanjanju uzroka nastajanja statičkog elektriciteta u prostorijama u kojima je smješten ili u kojima se radi sa zapaljivim materijama razređivačima, gasovima, prašinom i sl.

Član 69.

U prostoriji u kojoj se obavljaju poslovi lakiranja i farbanja električne instalacije i uređaji moraju biti izvedeni u protiveksplozivnoj zaštiti u skladu sa važećim propisima. Osvjetljenje, zagrijavanje i provjetravanje prostora lakirnice mora biti obezbjeđeno u skladu sa važećim propisima.

Član 70.

U lakirnici je dozvoljeno držanje boja i lakova samo u količinama koje su potrebne za rad jedne smjene.

Član 71.

U lakirnici je zabranjeno instalisanje dodatnih uređaja za zagrijavanje prostora, sušenje lakiranih predmeta i unošenje otvorene vatre.

Član 72.

Radnici koji obavljaju poslove lakiranja i farbanja obavezni su za vrijeme rada koristiti propisana zaštitna sredstva i opremu.

Član 73.

Svako vozilo mora biti očišćeno i oprano prije postavljanja na mjesto opravke ili servisiranja. Velike i srednje opravke ili servisiranje vozila vrše se na određenom mjestu (radionici) koja mora biti opremljena potrebnim uređajima i napravama, alatima i drugim sredstvima za izvođenje radova. Manje opravke mogu se vršiti i van radionice uz preduzimanje zaštitnih mjera.

Ako se opravke ili servisiranje vrše ispod vozila, vozilo se mora postaviti na čvrste oslonce.

Ako se opravka ili servisiranje vozila vrši na otvorenom prostoru - putu, radnici koji vrše opravku vozila i vozač vozila obavezni su ispred i iza vozila postaviti

odgovarajuće znakove upozorenja i opasnosti, kao i koristiti odgovarajuću zaštitnu opremu (zaštitne prsluke) u cilju zaštite svog života i zdravlja.

Član 74.

Za vrijeme opravke vozila motor vozila mora biti van pogona i na upravljač vozila mora se staviti upozorenje da se vozilo opravljalo. Za vrijeme podizanja vozila pomoću uređaja hidrauličnih, ručnih ili drugih dizalica mora se postaviti upozorenje da je vozilo podignuto na dizalicu.

Za vrijeme opravke i servisiranja vozilo mora biti zakočeno ručnom kočnicom i uključeno na najmanji prenos. Pri opravkama kočnice, moraju se upotrijebiti i sigurne kočione naprave.

Ako se pri opravci ili servisiranju vozila skidaju točkovi tada se kod osovine skinutih točkova moraju staviti nogare, a ispod neskinutih točkova sigurnosni podmetači. Pri skidanju ili postavljanju gibnjeva ili pri izvođenju drugih većih opravki na vozilu, vozilo se mora obezbjediti od pada, požara i eksplozije. Demontaža i montaža guma na vozilu smije se vršiti na suhom i čvrstom mjestu. Radnici koji rade na ovim poslovima moraju preduzeti sve potrebne mjere zaštite kako bi se spriječilo pucanje, eksplozija gume, i na taj način ugrozio život i zdravlje radnika.

Član 75.

U krugu preduzeća i radnoj prostoriji vozilom mogu upravljati samo lica koja imaju vozačku dozvolu za upravljanje vozilom određene kategorije.

Član 76.

Ako se vrši opravka ili servisiranje dijela vozila koji se nalazi na visini od 1,5 m od zemlje, tada se pri opravci moraju koristiti ljestve sa platformom u cilju zaštite radnika od pada sa visine.

Član 77.

U radionici u kojoj se vrši podmazivanje vozila i zamjena ulja dozvoljeno je držati samo one količine maziva i ulja koje su potrebne za rad u jednoj smjeni.

Zalihe maziva i ulja moraju se držati na zato utvrđenom mjestu i moraju biti uskladištene u skladu sa važećim propisima.

Član 78.

Istrošena ulja i maziva ne smiju se ispuštati u kanalizaciju. Odlaganje istih vrši se na za to propisan način.

Član 79.

Kanali koji se koriste pri opravci ili servisiranju vozila moraju biti izgrađeni prema važećim standardima.

Član 80.

Alati, naprave, mašine, uređaji i ostali predmeti koji radnici upotrebljavaju na radu pri opravci, održavanju i servisiranju vozila, kao i obavljanju nekih drugih poslova, moraju biti ispravni, propisano zaštićeni i stalno održavani u ispravnom stanju.

Član 81.

Pranje vozila pomoću crijeva na otvorenom prostoru može se vršiti na mjestu dovoljno udaljenom od neizolovanih provodnika struje, odnosno električnih uređaja pod naponom. Podloga po kojoj se radnik kreće pri ručnom pranju vozila mora imati hrapavu površinu. Za vrijeme ručnog pranja vozila radnik mora biti opremljen odgovarajućim zaštitnim sredstvima. Pri pranju vozila ispuštanje nečiste vode u kanalizaciju smije se vršiti tek poslije njenog neutralisanja i čišćenja od goriva i ulja.

Ako se za pranje dijelova vozila koriste rastvori benzina ili petroleja, mjesto određeno za pranje mora imati stalnu ventilaciju.

Član 82.

Radnici koji rade na poslovima opravke, održavanja i servisiranja vozila moraju biti stručno osposobljeni za taj posao i moraju pri radu koristiti zaštitnu opremu i zaštitna sredstva.

Utovar i transport tereta

Član 83.

Prije početka utovara tereta (otpada,asfalta) u vozilo i istovara tereta iz vozila vozač je dužan preduzeti mjere kojim sprječava da vozilo samo krene sa mjesta na kome je zaustavljeno. Otvaranje i zatvaranje sanduka vozila prije istovara i poslije utovara moraju vršiti istovremeno dva radnika.

Član 84.

Poslije završenog utovara tereta u vozilo, vozač je dužan da provjeri da li je teret pravilno smješten i da li su strane vozila sigurno zatvorene.Ako utovar u vozilo i istovar iz vozila većih količina tereta vrši grupa radnika takav rad mora se vršiti pod kontrolom zato određenog lica koje prije početka rada provjerava ispravnost opreme za utovar i istovar.Pri utovaru i istovaru u vozilo eksplozivnih i zapaljivih tereta zabranjeno je pušenje.Pri utovaru u vozilo valjkastih tereta, dijelova mašina, zabranjeno je zadržavanje lica na prostoru gdje se vrši utovar vozila.

Radnici koji rade na utovaru u vozilo i istovaru iz vozila opasnih i štetnih tereta moraju biti upoznati sa opasnostima koje postoje pri radu sa takvim teretima.Utovar tereta i istovar tereta ne smiju vršiti radnici koji boluju od vrtoglavice, nesvjestice, epilepsije i sl.

Radnici koji stalno ili više puta u toku godine rade na utovaru i istovaru štetnih, zaraznih i sličnih materija, moraju se podvrgavati redovnim ljekarskim pregledima.

Član 85.

Ako u toku utovara, odnosno istovara tereta iz vozila vozilo treba pomjeriti, tada se radnici sa mjesta na kome se nalazi vozilo, prethodno moraju udaljiti.

Član 86.

Transport, utovar i istovar zapaljivih i eksplozivnih tečnosti i sredstava mora se vršiti uz primjenu preventivne zaštite predviđene propisima i uputstvima proizvođača.

Vozila kojim se vrši transport zapaljivih i eksplozivnih materija moraju imati propisani certifikat za vršenje takvog prevoza (ADR) i moraju biti obilježena u skladu sa važećim propisima.

Radnici koji upravljaju vozilima kojim se vrši transport zapaljivih i eksplozivnih materijala moraju biti obučeni za obavljanje tih poslova i imati propisani certifikat za upravljanje takvim vozilom.

Član 87.

Pri korištenju mobilne naftne pumpe sa rezervoarom (MNP) zabranjeno je pretakanje goriva u prevozna sredstva kojima je motor u pogonu ili je uključeno grijanje . Gorivo se ne smije istakati u nepeikladne posude. Nakon postavljanja MNP na mjesto korištenja obavezno je izvesti pravilno uzemljenje i prije istakanja goriva sačekati 10 minuta da se isprazni statički elektricitet.

Član 88.

Na MNP moraju biti uočljivi i čitljivi natpisi i znakovi zabrane pušenja i korištenja otvorenog plamena. MNP ne držati izloženu na jakom suncu ljeti ili u blizini toplote jer je maksimalna dozvoljena radna temperatura dizela 55°C. Korištenje MNP dozvoljeno je samo ovlaštenim i osposobljenim osobama.

Član 89.

Specijalna vozila koja se koriste za sakupljanje i prevoz otpada i vozila koja se koriste za vrijeme rada Zimske službe na koja se montiraju plugovi, grtalice, posipači i sl., a koja služe za čišćenje snijega, posipanje leda i dr., mogu upravljati samo za te poslove obučeni radnici.

Ova vozila sa priključnim dijelovima moraju biti stalno ispravna, obojena odgovarajućom i prepoznatljivom bojom i moraju imati propisane znakove upozorenja (žuta svjetla i sl.).

Član 90.

Specijalna vozila - pauk koja se koriste za premještanje drugih vozila moraju se održavati u ispravnom stanju i imati atest o ispravnosti mehanizma - dizalice kojim se vrši podizanje vozila i kandže sa gurtama. Radnici koji upravljaju specijalnim vozilom pauk kao i radnici koji rukuju komandama auto dizalice moraju biti stručno osposobljeni za obavljanje tih poslova.

Građevinske mašine i uređaji

Član 91.

Oruđa za rad na mehanizovani pogon (građevinske mašine i uređaji) koji se upotrebljavaju u građevinarstvu i za vršenje poslova zimske službe i prenos tereta u pogledu zaštite na radu moraju odgovarati specifičnim uslovima građevinarstva i zimske službe.

Zaštitne naprave ugrađene na građevinskim mašinama i uređajima moraju odgovarati uslovima rada i stepenu ugroženosti radnika koji njima rukuju, vremenskim uslovima, vrsti i osobinama materijala koji se obrađuje, kao i stepenu obučenosti radnika.

Član 92.

Građevinske mašine i uređaji prije stavljanja u pogon, moraju biti pregledane i provjerene u pogledu njihove ispravnosti za rad. Rokovi, način, odnosno postupak ispitivanja ispravnosti građevinskih mašina i uređaja utvrđeni su ovim pravilnikom.

Član 93.

Radnici koji rade sa građevinskim mašinama i uređajima moraju biti stručno obučeni i upoznati sa uputstvom za rukovanje određenom mašinom. Radnici građevinskih mašina i uređaja koji su izloženi vremenskim neprilikama, kiša, snijeg, mraz moraju biti na podesan način zaštićeni od uticaja tih neprilika. Radnici zaposleni kod uređaja sa jakim vibracijama moraju biti zaštićeni na podesan način.

Član 94.

Građevinske mašine i uređaji sa ugrađenim elektro motorima i električnim instalacijama, moraju biti zaštićeni od udara električne struje prema važećim propisima.

Član 95.

Lako dostupni rotirajući i pokretni dijelovi mašina i uređaja moraju biti na podesan način opremljeni zaštitnim napravama, radi zaštite radnika od mogućeg

povređivanja. Zaštitne naprave na mašinama i uređajima moraju biti po potrebi ugrađene tako da se bez njih mašina, odnosno uređaj ne može staviti u pogon. Otvori za ubacivanje, odnosno dodavanje materijala na mašinama sa valjcima, noževima i dr. oštrim alatima moraju biti osigurani od zavlacenja ruku radnika u opasnu zonu noževa ili drugih oštih alata. Komandne poluge i dugmad sklopki na mašini moraju biti smješteni tako da je nekontrolisano uključivanje mašine onemogućeno.

Član 96.

Dijelovi samohodnih građevinskih mašina (bageri, buldozeri, plugovi, valjci, utovarivači i sl.) moraju biti lako i bez opasnosti zamjenjivi. Mjesto za rukovanje mora biti na mašini smješteno tako da je rukovaocu mašinom omogućena laka preglednost terena na kome se kreće. Ramovi pokretnih dijelova mašine, (korpa utovarivača i sl.) moraju biti obojeni odgovarajućom bojom, radi upozorenja na opasnost. Samohodne građevinske mašine moraju imati napravu za davanje zvučnih signala.

Pumpa za gorivo

Član 97.

Rezervoari za smještaj tečnih goriva u krugu preduzeća, pogona ili radne jedinice moraju biti smješteni pod zemljom i premazani zaštitnim premazom, radi sprečavanja korozije. Također rezervoari moraju imati cijev za punjenje ugrađenu na vrhu i cijevi za pražnjenje.

Radnici koji rade na pumpi za gorivo moraju biti stručno obučeni i osposobljeni za tu vrstu poslova, kao i primjenjivati mjere zaštite na radu propisane za ovu vrstu poslova. Za vrijeme snadbjevanja vozila gorivom i mazivom, motor vozila mora biti van pogona.

Član 98.

Bačve - burad u kojim se nalazi gorivo i mazivo moraju se čuvati tako da čepovi budu okrenuti prema gore, i moraju se držati u za to određenom i na propisan način uređenom prostoru.

Deponija

Član 99.

Odlaganje otpada na deponiji mora se vršiti u skladu sa projektom i važećim propisima uz korištenje tehničko tehnoloških metoda za sprečavanje nepovoljnog uticaja deponovanog otpada na okoliš i zdravlje ljudi.

Pristupni putevi i plato za odlaganje otpada na deponiji moraju biti izrađeni u skladu sa projektom i operativnim planom. Deponovanje - istresanje otpada na pripremljeni plato može se vršiti tek nakon odobrenja rukovodioca radne jedinice. Na radilištu moraju biti vidno istaknuti znakovi upozorenja i obaveznog pravca kretanja , zabranjenog smjera, suženje puta, putokaz ka platou.

Član 100.

Deponovanje otpada, zbijanje otpada, prekirvanje otpada, kao i drugi poslovi koji se obavljaju na deponiji, a vezani su za odlaganje otpada vrše se uz stalni nadzor poslovođe radne jedinice koji je dužan raditi po elaboratu uređenja radilišta – tretman otpada na deponiji Smiljevići.

Član 101.

Otplinjavanje deponije mogu vršiti samo radnici koji su obučeni za taj posao. Otplinjavanje deponije vrši se u skladu sa propisanim standardima uz primjenu mjera zaštite na radu, upotrebu zaštitnih sredstava i opreme i uz prisustvo odgovornih radnika. Ako se pri postavljanju čeličnih sonđi za otplinjavanje deponije radi na visini većoj od 1 m, obavezno je korištenje zaštitnih opasača –štrikova opremljenih prihvatnim užetom za privezivanje. Pri postavljanju čeličnih sonđi za otplinjavanje deponije sva radna mjesta na visini većoj od 1m iznad terena moraju biti ogradena sa čvrstom zaštitnom ogradom visine najmanje 1m (radne platforme sa ogradom). Pri postavljanju čeličnih sonđi svi radnici koji rade na visini ili u neposrednoj blizini moraju nositi zaštitni šljem.

Član 102.

Zbog povećane opasnosti od oboljenja i povreda radnicima na deponiji a naročito komunalnim radnicima i rukovaocu građevinske mašine koji radi na razgrtanju otpada i drugim poslovima moraju se obezbjediti odgovarajuća lična zaštitna sredstva i zaštitna oprema.

Član 103.

Postrojenjem za proizvodnju električne energije na bazi bio gasa koje se nalazi na deponiji mogu rukovati samo stručno obučeni radnici.Ovo postrojenje mora biti pod stalnim nadzorom odgovornog radnika.

Kafilerija

Član 104.

Radnici kafilerije obavljaju poslove neškodljivog uklanjanja životinjskih leševa, otpadaka životinja, uništavanje namirnica kojim je rok upotrebe istekao i hvatanje i eutanaziju pasa lutalica.

Član 105.

Rad sa leševima životinja, agresivnim životinjama, životinjama sa zaraznim i paratiziranim bolestima koje se sa životinja prenose na ljude, izloženost dejstvu gasova koji se stvaraju raspadanjem životinjskih leševa, životinjskih izlučevina i krvi, povećava opasnost od oboljenja i povreda radnika kafilerije pa se istim mora obezbjediti posebna zaštita u vidu dezinfekcije, zaštitne opreme i sredstava lične zaštite.

Član 106.

Sredstva rada, zaštitna oprema i sredstva lične zaštite moraju biti u ispravnom stanju.

Član 107.

Sredstva rada, prostorije, javne površine, prevozna sredstva, razni alati koji su korišteni pri obavljanju poslova u kafileriji,odnosno rada na jamama poslije svake upotrebe moraju biti dezinfikovana odgovarajućim sredstvima za dezinfekciju i ne mogu se iznositi van pomenutih prostora bez detaljnog pranja i dezinfekcije.

Član 108.

Jama grobnica u kojoj se vrši odlaganje životinjskih leševa i otpadaka životinjskog porijekla mora biti izgrađena po propisanim standardima i mora biti stalno zaključana. Odlaganje leševa životinja i životinjskih otpadaka u jamu grobnicu vrši se prema propisima pri čemu se svaki put nakon odlaganja životinja i njihovih otpadaka mora vršiti dezinfekcija jame grobnice, kao i opreme i sredstava rada koji su tom prilikom korišteni.Radnici koji vrše odlaganje životinjskih leševa i otpadaka životinjskog porijekla u jamu grobnicu radi sprečavanja mogućeg pada u jame u fazi ubacivanja

leševa iz vozila kroz otvore , moraju imati siguronosne atestirane pojaseve, koji moraju biti vezani za fiksnu tačku nad prostorom jame kao i lična zaštitna sredstva.

Član 109.

Sredstva za dezinfekciju, sredstva za uspavljivanje i eutanaziju životinja, kao i druga otrovna i nagrizajuća sredstva koja se koriste u radu kafilerije moraju se čuvati na propisan način pri čemu se naročito mora voditi računa da ovim sredstvima nemaju pristup lica koja nisu obučena za rukovanje i upotrebu istih.

Član 110.

Prostor iznad jama mora biti gladak i ravan, odnosno podesan za čišćenje , pranje i dezinfekciju. Nesmije biti porozan i vodopropustan. Betonske ploče nad jamama imaju svoju nosivost koja mora biti jasno obilježena.

Član 111.

Za svako radno mjesto u prostoru kafilerije i podzemnih jama treba dati jasna uputstva za rad koja trebaju biti postavljena na vidnom mjestu u prostoru rada radnika. Na odgovarajućim mjestima trebaju biti postavljeni natpisi opasnosti, zabrane i upozorenja. Za jame jasno natpisima odvojiti otvore za zaražene i oboljele leševe i otvore za nezaražene leševe životinja.

Rad na otvorenom

Član 112.

Radnicima, a naročito komunalnim radnicima koji rade na sakupljanju i odvozu otpada, čišćenju snijega i skidanju poledice, na izvođenju građevinskih radova, radova na rušenju i kafilerskih radova i koji su izloženi nepovoljnim klimatskim, atmosferskim ili drugim uticajima obezbjeđuju se odgovarajuća lična zaštitna sredstva i oprema pri vršenju tih radova.

Mjere koje je obavezno sprovesti preduzeće

Član 113.

Za sva otvorena radilišta kao i za građevinsko održavanje i izgradnju javnih saobraćajnica pri kojim se obavljaju građevinski poslovi na privremenim radilištima prije početka izvođenja radova mora se izraditi Elaborat o uređenju radilišta.

Elaborat o izvođenju građevinskih radova u smislu prethodnog stava dužni su izraditi Rukovodilac radne jedinice koja izvodi radove, Saradnik za izradu elaborate ili Tehnička podrška .Odjeljenje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu kontroliše elaborat, a direktor odobrava isti.

Rukovodilac radne jedinice koja izvodi radove dužan je obezbjeđiti da se radovi izvode prema tom elaboratu.

Član 114.

Elaborat o uređenju radilišta mora da sadrži:

- mjere koje se odnose na obezbjeđenje granica radilišta prema okolini
- mjere koje se odnose na uređenje i održavanje saobraćajnica,
- mjere koje se odnose na određivanje mjesta, prostora i načina razmještanja i uskladištenja materijala,
- mjere koje se odnose na način transportovanja, utovara i istovara, kao i deponovanja raznih vrsta građevinskog materijala i ostalog,

- mjere koje se odnose na izvođenje radova na mjestima gdje se pojavljuju štetni gasovi, prašina, električne instalacije i gdje može doći do izbijanja požara,
- mjere koje se odnose na smještaj građevinskih mašina i postrojenja i odgovarajućeg obezbjeđenja radilišta,
- mjere koje se odnose na određivanje mjesta na kojim postoji povećana opasnost po život ili zdravlje radnika,
- mjere koje se odnose na zaštitu od požara i eksplozije,

Član 115.

Elaborat o uređenju radilišta odjeljenje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu dostavlja nadležnom inspekcijskom organu, najkasnije osam dana prije početka izvođenja radova. Ovjereni elaborat o uređenju radilišta mora imati svako radilište. Ako dva ili više poslodavaca koristi isti prostor za radilište, svaki od njih provodi mjere zaštite na radu, a glavni izvođač/ investitor je obavezan da obezbjedi jedinstveni elaborat o uređenju gradilišta i taj je elaborat potrebno dostaviti inspekcijskom organu.

Periodični pregledi oruđa za rad i uređaja, sredstava opreme za ličnu zaštitu na radu i ispitivanje hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklima

Član 116.

U cilju obezbjeđenja sigurnosti na radu vrše se periodični pregledi i ispitivanja oruđa za rad, kao i ispitivanja hemijskih i fizičkih štetnosti i mikroklima.

Ovi pregledi vrše se putem ovlaštenih organizacija i ovlaštenih radnika preduzeća u utvrđenim rokovima odnosno dobijanjem zapisnika o stručnom nalazu i upotrebnoj dozvoli za određeno sredstvo rada u trajanju od 3 godine.

Član 117.

Periodičnom ispitivanju i pregledu oruđa za rad podliježu:

- hidraulične kanalne dizalice
- hidraulične konzolne dizalice
- elek. i pneum.brusilice
- uređaji za pranje – WAP
- strugovi
- stubne i ručne bušilice
- točila za sječenje
- kompresorski agregati
- mobilna naftna pumpa
- hidraulična ručna presa
- aparat za elektrolučno zavarivanje saCO₂
- transformator za elektrolučno zavarivanje-rotacioni
- lančane dizalice
- ručni cirkulari
- ubodne pile
- mašina za montažu guma
- pn.presa za gume
- postrojenje za spaljivanje plina
- buldozeri
- bageri i mini bageri
- utovarivači
- rovokopači
- puhalice

- aparat za zavarivanje
- kamionske dizalice
- viljuškari
- hidraulična korpa
- auto dizalice – pauk
- valjak
- vijčani i zračni kompresori
- rezačica asfalta
- freza za asfalt
- mašine za obilježavanje i farbanje horizontalne signalizacije
- mašina za brisanje horizontalne signalizacije
- samohodni usisivači otpada
- kiper uređaji
- snježni plugovi
- posipači soli
- uređaji za prikupljanje otpada na vozilima
- mobilni visokotlačni čistač
- trimeri
- kosilice
- hidraulične prese
- uređaj za usitnjavanje guma
- uređaj za mokri postupak
- čeoniljuškar
- drobilica
- kompaktori otpada
- uređaji u ispitnoj laboratoriji
- starter punjač
- postrojenje za sortiranje otpada
- veš mašine
- el.šporeti
- postrojenje za proizvodnju asfalta
- radna mašina Greder
- prese za baliranje
- agregat za el struju
- freze za snijeg
- motokultivator
- traktor
- mašine za fugiranje i grijanje fuga
- mašina za vađenje kućišta šahtova
- mašina za demontažu pneumatika
- pneumatsko hidraulične dizalice
- mašina za obradu pakni
- perforator boca
- klima uređaji
- rezačice betona
- šprice za emulziju
- četke za pukotine
- vibro nabijači
- vibro ploče
- vibro bušilice
- motorne pile

- asfaltni finiše
- postrojenje za pranje kontejnera
- ručne makaze
- mašina za sječenje profila
- glodalice
- tračna pila za metal
- mašina za pertlovanje crijeva

Član 118.

Oruđa za rad i uređaji moraju se održavati u ispravnom stanju, da bi u predviđenom roku trajanja radili pouzdano, ekonomično i kvalitetno.

Radna oprema može se staviti u promet, naručiti ili staviti u upotrebu ako su ispunjeni uslovi za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik uvezenih proizvoda.

Sredstva i oprema lične zaštite mogu se staviti u promet, naručiti ili staviti u upotrebu ako pružaju pouzdanu zaštitu od rizika pri radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik uvezenih proizvoda.

Sredstva za rad, koja podliježu obavezi periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu, mogu se upotrebljavati samo ako posjeduju zapisnik i upotrebnu dozvolu, kojim se dokazuje da pregledana sredstva za rad udovoljavaju propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 119.

Periodični pregledi i ispitivanja sredstava za rad koja se prvi put puštaju u rad, vrše se prije puštanja u rad, a naredni pregledi i ispitivanja vrše se najmanje jednom u tri godine, ako posebnim propisom nisu određeni drugi rokovi i ako ne dođe do izmijenjenih uslova. Periodični pregledi i ispitivanja se vrše i prije isteka roka od tri godine ili drugog roka propisanog posebnim propisima ukoliko dođe do izmijenjenih uslova usljed građevinske rekonstrukcije objekta, zamjene i rekonstrukcije postojećih, kao i postavljanja novih sredstava za rad, promjene lokacije sredstava za rad, izmjene tehnološkog procesa rada, udesa ili havarije, u kojem slučaju se periodični pregledi i ispitivanja obavljaju prije ponovnog puštanja u rad.

Član 120.

Periodični pregledi i ispitivanja sredstava rada i električnih i gromobranskih instalacija na objektima na kojima se primjenjuju mjere zaštite na radu vrše se dok su u stanju mirovanja i u pogonu (statičko i dinamičko ispitivanje).

Periodični pregledi i ispitivanja vrše se vizuelnim pregledom, te ispitivanje sredstava za rad odgovarajućim instrumentima i opremom, dok su bez opterećenja i pri najvećem dopuštenom opterećenju.

Sredstva za rad pregledaju se i ispituju na mjestima upotrebe ili na drugom odgovarajućem mjestu pod okolnostima koje su bitne za primjenu mjera zaštite na radu.

Sredstva za rad koja predstavljaju funkcionalnu odnosno tehnološku cjelinu ispituju se kao jedinstveno postrojenje.

Ukoliko se prilikom vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja utvrde određeni nedostaci na sredstvu za rad ili nekom njegovom dijelu, pregled i ispitivanje se ne može nastaviti na sredstvu za rad, ni na ostalim dijelovima ukoliko su u funkcionalnoj vezi, dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.

Član 121.

Za vrijeme vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja, moraju se primjenjivati propisane mjere zaštite na radu, a posebno u pogledu postavljanja zaštitnih naprava i sigurnog

načina rada osoba koje vrše preglede i ispitivanja. Podnositelj zahtjeva – preduzeće za obavljanje pregleda i ispitivanja, dužan je ovlaštenoj organizaciji uz zahtjev dostaviti, odnosno staviti na raspolaganje dokumentaciju i podatke o sredstvima za rad, sredstvima i opremi lične zaštite, električnim i gromobranskim instalacijama na objektima na kojima se primjenjuju mjere zaštite na radu, o tehničko-tehnološkim procesima i drugu dokumentaciju od značaja za obavljanje pregleda i ispitivanja. Periodični pregledi i ispitivanja električnih i gromobranskih instalacija na objektima na kojima se primjenjuju mjere zaštite na radu vrši se jednom u dvije godine, a evidenciju vodi stručni saradnik za zaštitu od požara.

Član 122.

Periodični pregledi i ispitivanja ostalih sredstava za rad koja nisu nabrojana u članu 117. ovog Pravilnika, vrše se u rokovima u skladu s uputama proizvođača, standardima i tehničkim propisima, s tim da periodičnim pregledima i ispitivanjima u smislu ovog pravilnika ne podliježu audio i video oprema, oprema za informacijsku tehnologiju, te uobičajna uredska oprema.

Član 123.

Pregled ličnih zaštitnih sredstava po radnim mjestima

ODJEL KOMUNALNIH REDARA I KONTROLE

R.B.	RADNO MJESTO	VRSTA ZAŠTITNE OPREME	ROK TRAJANJA
1.	KOMUNALNI REDARI	UNIFORMA	2 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE (ZIMSKE I LJETNE)	1 GODINE
		ZAŠTITNA KIŠNA KABANICA – NAJLONSKA	1 GODINE
2.	KONTROLOR	UNIFORMA	2 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE (ZIMSKE I LJETNE)	1 GODINE
		ZAŠTITNA KIŠNA KABANICA – NAJLONSKA	1 GODINE
		ZAŠTITNE GUMENE ČIZME	2 GODINE

NAPOMENA : UNIFORMA KOMUNALNIH REDARA JE PROPISANA PO ČL.8"PRAVILNIKA O ZADACIMA I NAČINU OBAVLJANJA DUŽNOSTI KOMUNALNIH REDARA, NAČINU ODJEVANJA, OBLIKU I SADRŽAJU LEGITIMACIJE KOMUNALNIH REDARA", KOJE JE DONIJELO KANTONALNO MINISTARSTVO KOMUNALNE PRIVREDE.

UNIFORMA SE SASTOJI OD :

- JAKNA (2 GODINE)
- 2 PANTALONA (1 GODINU)
- ZIMSKA JAKNA (2 GODINE)
- 4 KOŠULJE (2 KRATKI RUKAV I 2 DUGI RUKAV) (1 GODINA)
- KRAVATA (2 GODINE)

DEPONIJA

R.B.	RADNO MJESTO	VRSTA ZAŠTITNE OPREME	ROK TRAJANJA
1.	ŠEF DEPONIJE I ZAMJENIK ŠEFA DEPONIJE	RADNI MANTIL	2 GODINE
		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
		GUMENE ČIZME	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
2.	REFERENT ZA ODRŽAVANJE	RADNI MANTIL	2 GODINE
		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
		GUMENE ČIZME	1 GODINE

	ENRE.POSTROJENJA GASNIH INSTALACIJA	ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
3.	POSLOVOĐA DEPONIJE	RADNI MANTIL	2 GODINE
		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
		GUMENE ČIZME	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
4.	STRUČNI SARADNIK ZA HORTIKULTURU	RADNI MANTIL	2 GODINE
		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
		GUMENE ČIZME	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
5.	STRUČNI SARADNIK ZA DEPONIJU	RADNI MANTIL	2 GODINE
		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
		GUMENE ČIZME	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
6.	REFERENT ZA EVIDENTIRANJE VOZILA I OTPADA NA VAGI I NAPLATU ODLAGANJA OTPADA	ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		GUMENE ČIZME	1 GODINE
		RADNI MANTIL	2 GODINE
		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
7.	REFERENT ZA NADZOR I KONTROLU OTPADA TREĆIH LICA	RADNI MANTIL	2 GODINE
		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
		GUMENE ČIZME	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
8.	RUKOVAOC GRAĐEVINSKIM MAŠINAMA NA DEPONIJU	RADNO ODJELO	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	6 MJESECI
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINE
		GUMENE ČIZME	1 GODINU
9.	KOMUNALNI RADNIK DEPONIJE	RADNO ODJELO	2 GODINE
		KIŠNA KABANICA	2 GODINE
		GUMENE ČIZME	1 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	1 MJESEC
		ZAŠTITNE KAPE	2 GODINE
		ZAŠTITNI OPASAČ ZA RAD NA SONDAMA ZA OTPLINJAVANJE DEPONIJE	5 GODINA
		NAUŠNIK PROTIV BUKE I ZAŠTITNE NAOČALE ZA RAD SA KOSILICOM	3 GODINE
10.	ABORANT ZA PROCJEDNE VODE	RADNI MANTIL	2 GODINE
		KIŠNA KABANICA	2 GODINE
		GUMENE ČIZME	1 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	1 MJESEC
		ZAŠTITNE KAPE	2 GODINE
		ZAŠTITNA MASKA	JEDNOKRATNE
		ZAŠTITNE RUKAVICE DO LAKTA	1 GODINU
11.	SARADNIK ZA OKOLINSKI MONITORING	RADNI MANTIL	2 GODINE
		KIŠNA KABANICA	2 GODINE
		GUMENE ČIZME	1 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	1 MJESEC
		ZAŠTITNE KAPE	2 GODINE
		ZAŠTITNA MASKA	JEDNOKRATNE
		ZAŠTITNE RUKAVICE DO LAKTA	1 GODINU

NAPOMENA :

RADNO ODIJELO KOMUNALNOG RADNIKA NA DEPONIJU I RUKOVAOCA GRAĐEVINSKIM MAŠINAMA NA DEPONIJU SASTOJI SE OD:

- LJETNOG ODIJELA (JAKNA , 2 PANTALONA , DVIJE MAICE)

- ZIMSKO ODIJELO (JAKNA I PANTALONE)
  - ZAŠTITNE CIPELA SA METALNOM KAPICOM
- ODJEL KAFILERIJA**

R.B.	RADNO MJESTO	VRSTA ZAŠTITNE OPREME	ROK TRAJANJA
1.	RUKOVODILAC KAFILERIJE	DVA RADNA ODJELA	2 GODINE
		GUMENE ČIZME	2 GODINE
		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE I JEDNOKRATNE RUKAVICE	6 MJESECI
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		DVA RADNA MANTILA	3 GODINE
2.	POSLOVOĐA - VETERINARSKI BOLNIČAR	DVA RADNA ODJELA	2 GODINE
		GUMENE ČIZME	2 GODINE
		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE I JEDNOKRATNE RUKAVICE	6 MJESECI
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		DVA RADNA MANTILA	3 GODINE
3.	KOMUNALNI RADNIK - KAFILER	RADNO ODIJELO	2 GODINU
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINE
		KIŠNA ZAŠTITNA KABANICA	5 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	1 MJESEC
		ZAŠT. RUKAVICE DO LAKTA SA PREKLOPOM	6 MJESECI
		ZAŠTITNE RUKAVICE DO LAKTA BEZ PREKLOPA	6 MJESECI
		ZAŠTITNE RUKAVICE	JEDNOKRATNE
		ZAŠTITNA GUMENA PREGAČA	2 GODINE
		ZAŠTITNE MASKE	JEDNOKRATNE
		ZAŠTITNE NAOČALE	5 GODINA
		KOMPLET LIČNE PRVE POMOĆI	-
		ZAŠT. OPASAČ ZA RAD NA JAMI	5 GODINA
		ZAŠTITNE KACIGE	5 GODINA
		ZAŠTITNE PODKOLJENICE	6 MJESECI
		GUMENE ČIZME	2 GODINE
		ZAŠTITNE KAPE	2 GODINE

NAPOMENA :

RADNO ODIJELO KOMUNALNOG RADNIKA KAFILERA SASTOJI SE OD:

- LJETNOG ODIJELA (JAKNA , 2 PANTALONA , DVIJE MAICE)
- ZIMSKO ODIJELO (JAKNA I PANTALONE)
- ZAŠTITNE CIPELA SA METALNOM KAPICOM

ODJEL RECIKLAŽA

R.B.	RADNO MJESTO	VRSTA ZAŠTITNE OPREME	ROK TRAJANJA
1.		RADNI MANTIL	2 GODINE
		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE

	RUKOVODILAC ODJELA RECIKLAŽA	GUMENE ČIZME	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
2.	POSLOVOĐA U ODJELU RECIKLAŽA	RADNI MANTIL	2 GODINE
		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
		GUMENE ČIZME	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
3.	RUKOVAOC PRESOM, VILJUŠKAROM I GRAĐ.MAŠINAMA	RADNO ODJELO	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	6 MJESECI
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINE
		GUMENE ČIZME	1 GODINE
4.	KOMUNALNI RADNIK NA SORTIRANJU OTPADA	RADNO ODJELO	2 GODINE
		KIŠNA KABANICA	2 GODINE
		GUMENE ČIZME	1 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	1 MJESEC
		ZAŠTITNE KAPE	2 GODINE

NAPOMENA : RADNO ODIJELO KOMUNALNOG RADNIKA NA SORTIRANJU OTPADA I RUKOVAOCA GRAĐEVINSKIM MAŠINAMA NA SORTIRANJU OTPADA SASTOJI SE OD:

- LJETNOG ODIJELA (JAKNA , 2 PANTALONA , DVIJE MAICE)
- ZIMSKO ODIJELO (JAKNA I PANTALONE)
- ZAŠTITNE CIPELA SA METALNOM KAPICOM

R.J. SAOBRAĆAJ U MIROVANJU

R.B.	RADNO MJESTO	VRSTA ZAŠTITNE OPREME	ROK TRAJANJA
1.	INKASANT NA PARKINGU	LJETNA UNIFORMA	2 GODINE
		ZIMSKA UNIFORMA	2 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE KAPE	2 GODINE
		ZAŠTITNA KABANICA	2 GODINA
2.	KONTROLOR I SERVISER NA PARKIRALIŠTIMA	ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		LJETNA UNIFORMA	2 GODINE
		ZIMSKA UNIFORMA	2 GODINE
		ZAŠTITNE KAPE	2 GODINE
		ZAŠTITNA KABANICA	2 GODINE
3.	ČUVAR GARAŽA	ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		LJETNA UNIFORMA	2 GODINE
		ZIMSKA UNIFORMA	2 GODINE
		ZAŠTITNE KAPE	2 GODINE
4.	POSLOVOĐA	ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
5.	SARADNIK ZA KONTROLU, ODRŽAVANJE E SISTEMA NAPLATE I VIDEO NADZOR	ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE

R.J. PO OPĆINAMA I R.J. ZA PRANJE , MAŠINSKO ČIŠĆENJE, ZIMSKO ODRŽAVANJE

R.B.	RADNO MJESTO	VRSTA ZAŠTITNE OPREME	ROK TRAJANJA
1.	RUKOVODILAC R.J.	ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
2.		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE

	POSLOVOĐA TRANSPORTA, ČIŠĆENJA I PRANJA I MAŠINSKOG ČIŠĆENJA I PRANJA	ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
3.	KOMUNALNI RADNIK KOMUNALNI RADNIK- PERAČ	RADNO ODJELO	2 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINE
		ZAŠTITNA KIŠNA KABANICA	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	1 MJESECA
		GUMENE ČIZME	2 GODINE
		ZAŠTITNE KAPE	2 GODINE
		NAUŠNIK PROTIV BUKE I ZAŠTITNE NAOČALE ZA RAD NA KOSILICAMA	3 GODINE
4.	VRTLAR	RADNO ODJELO	2 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINE
		ZAŠTITNA KIŠNA KABANICA	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	1 MJESEC
		GUMENE ČIZME	2 GODINE
		ZAŠTITNE KAPE	2 GODINE
		NAUŠNIK PROTIV BUKE I ZAŠTITNE NAOČALE ZA RAD NA KOSILICAMA	3 GODINE

NAPOMENA: RADNO ODIJELO KOMUNALNOG RADNIKA SASTOJI SE OD:

- LJETNOG ODIJELA (JAKNA , 2 PANTALONA , DVIJE MAICE)
- ZIMSKO ODIJELO (JAKNA I PANTALONE)
- ZAŠTITNE CIPELE SA METALNOM KAPICOM

KOMUNALNI RADNIK - PERAČ (GUMENE ČIZME - 1 GODINU, ZAŠTITNE CIPELE- 2 GODINE)
KOMUNALNI RADNIK NA TRANSPORTU I ČIŠĆENJU (GUMENE ČIZME - 2 GODINE , ZAŠTITNE
CIPELE - 1 GODINU)

R.J. PROIZVODNJA ASFALTA

R.B.	RADNO MJESTO	VRSTA ZAŠTITNE OPREME	ROK TRAJANJA
1.	RUKOVODILAC R.J.	RADNI MANTIL	1 GODINA
		ZAŠTITNI ŠLJEM	5 GODINA
		DUBOKE ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
2.	RUKOVAOC POSTROJENJEM ZA PROIZVODNJU ASFALTA	RADNO ODIJELO	2 GODINA
		ZAŠTITNI ŠLJEM	5 GODINA
		DUBOKE ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
		ZAŠTITNI ŠLJEM	5 GODINA
		DUBOKE ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
3.	RADNIK NA ASFALTNOJ BAZI	ZAŠTITNI ŠLJEM	5 GODINA
		DUBOKE ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINU
		RADNO ODJELO	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
		ZAŠTITNA KABANICA	5 GODINA
4.	RUKOVAOC UTOVARIVAČA	RADNO ODJELO	2 GODINU
		ZAŠTITNE RUKAVICE	6 MJESECI
		DUBOKE ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNI ŠLJEM	5 GODINA
5.	RUKOVODILAC KVALITETA	RADNI MANTIL	1 GODINA
		ZAŠTITNE MASKE	JEDNOKRA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
6.	LABORANT	RADNO ODJELO	2 GODINE
		ZAŠTITNI ŠLJEM	5 GODINA

		ZAŠTITNE MASKE	JEDNOKRAT
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA

R.J. ZA LJETNO I ZIMSKO ODRŽAVANJE JAVNIH SAOBRAĆAJNICA

R.B.	RADNO MJESTO	VRSTA ZAŠTITNE OPREME	ROK TRAJANJA
1.	RUKOVOĐILAC R.J.	RADNI MANTIL	3 GODINE
2.	VODITELJ- RUKOVOĐILAC RADOVA	ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
3.	PREDRADNIK	RADNO ODIJELO	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	1 MJESEC
		ZAŠTITNE CIPELE- ATESTIRANE NA 160°	1 GODINU
		ZAŠTITNA KIŠNA KABANICA	5 GODINA
		GUMENE ČIZME	2 GODINE
4.	KV RADIK I NK RADNIK	RADNO ODIJELO	2 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	1 MJESEC
		ZAŠTITNE CIPELE- ATESTIRANE NA 160°	1 GODINU
		ZAŠTITNA KIŠNA KABANICA	5 GODINA
		GUMENE ČIZME	2 GODINE
5.	RUK. GRADILIŠTA, ODRŽ. SIGNALIZACIJE JAV. SAOBRAĆAJNICA I RUŠENJA OBJEKATA	ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	1 MJESEC
		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINU
		ZAŠTITNI ŠLJEM	5 GODINA

NAPOMENA: RADNO ODIJELO SASTOJI SE OD:

- LJETNOG ODIJELA (JAKNA , 2 PANTALONA , DVIJE MAJICE)
- ZIMSKOG ODIJELA (JAKNA I PANTALONE)
- ZAŠTITNE CIPELE SA OJAČANOM METALNOM KAPICOM
- RADNICI NA RUŠENJU OBAVEZNO ZADUŽITI ZAŠTITNI ŠLJEM

SLUŽBA ZA ODRŽAVANJA I PRATEĆU TEHNIČKU PODRŠKU

R.B.	RADNO MJESTO	VRSTA ZAŠTITNE OPREME	ROK TRAJANJA
1.	ŠEF SLUŽBE ZA ODRŽAVANJE I PRATEĆU TEH.PODRŠKU	RADNI MANTIL	2 GODINE
2.	STRUČNI SARADNIK ZA PRATEĆU I TEHNIČKU PODRŠKU	RADNI MANTIL	2 GODINE
3.	TEHNOLOG KONSTRUKTOR	RADNI MANTIL	2 GODINE
4.	DIJAGNOSTIČAR SLOŽENIH ELEKTRONIČKIH KVAROVA	RADNI MANTIL	2 GODINE

5.	INŽINJER ZA MOTORE I MOTORNNA VOZILA I ENERGETSKA POSTROJENJA	RADNI MANTIL	2 GODINE
6.	REFERENT ZA PRIMOPREDAJU U EXTERNE SERWISE	RADNI MANTIL	2 GODINE
7.	POSLOVOĐE	RADNI MANTIL	2 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		RADNO ODIJELO	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	6 MJESECI
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
8.	REFERENT ZA PRIJEM I UNOS RADNIH NALOGA SAOPŠTENJA I TREBOVANJA	RADNI MANTIL	2 GODINE
9.	KOVAČ	DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
		ZAŠTITNE NAOČALE	2 GODINE
10.	METALOSTRUGAR	DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
		ZAŠTITNE NAOČALE	2 GODINE
		ZAŠTITNA KECELJA	1 GODINA
11.	POMOĆNI RADNIK	DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
12.	AUTOMEHANIČAR	DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
13.	AUTOLIMAR	DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
14.	AUTOLAKIRER	DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
		ZAŠTITNE MASKA	2 GODINA
		ZAŠTITNA KECELJA	3 GODINE
15.	AUTOMEHANIČAR- SERVISER	DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
16.	AUTOELEKTRIČAR I AUTOELEKTRIČAR- SERVISER	DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE – GUMENE	3 MJESECA
17.	GUMAR- VULKANIZER	DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
18.	OPERATER NA ŠPRESI ZA PERTLOVANJE CRIJEVA	DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
19.	MEHATRONIČAR	DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
20.	ELEKTRIČAR ZA ODRŽAVANJE ELEKTRO INSTALACIJA NA OBJEKTIMA	DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE – GUMENE	3 MJESECA

		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
21.	BRAVAR – VARILAC	ZAŠTITNA KAPA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
22.	PERAČ VOZILA	DVA NEPROMOČIVA KOMBINEZONA LJETNI I ZIMSKI	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNA KAPA	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
		GUMENE ČIZME	1 GODINU
		ZAŠTITNA MASKA	JEDNOKRA
23.	MAGACIONER PRIRUČNOG MAGACINA	DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
24.	PODMAZIVAČ AUTOMEHANIČAR SERVISA	DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE – GUMENE	3 MJESECA

NAPOMENA :

KORIŠTENJE ZAŠTITNIH NAOČALA OBAVEZNO I UZIMAJU SE IZ ALATNICE PO POTREBI
ZAŠTITNE CIPELE SA OJAČANOM METALNOM KAPICOM

R.J. MEHANIZACIJA

R.B.	RADNO MJESTO	VRSTA ZAŠTITNE OPREME	ROK TRAJANJA
1.	VOZAČ MOTORNOG VOZILA I I II GRUPE , GARAŽNI VOZAČ	ZAŠTITNI PRSLUK	1 GODINA
		DVIJE MAJICE KRATKI RUKAV	1 GODINA
		DVIJE MAJICE DUGI RUKAV	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	6 MJESECI
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
2.	VOZAČ MOTORNOG VOZILA SA PRIKLJUČNIM VOZILOM	ZAŠTITNI PRSLUK	1 GODINE
		DVIJE MAJICE KRATKI RUKAV	1 GODINA
		DVIJE MAJICE DUGI RUKAV	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	6 MJESECI
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
3.	RUKOVAOC GRAĐEVINSKIH MAŠINA I SLOŽENIH GRAĐ. MAŠINA	DUBOKE ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINE
		RADNO ODIJELO	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	6 MJESECI
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
4.	REFERENT ZA IZDAVANJE I OBRADU PUTNIH NALOGA	RADNI MANTIL	2 GODINE
5.	RADNIK NA OPSLUŽIVANJU SPEC.VOZILA PAUK	RADNO ODJELO – KOMBINEZON	1 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
6.	POMOĆNI RADNIK NA DEPOU PAUK	ZAŠTITNA VINDJAKA	3 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE

ODJELJENJE ZA KOMERCIJALNE POSLOVE

R.B.	RADNO MJESTO	VRSTA ZAŠTITNE OPREME	ROK TRAJANJA
1.	REFERENT ZA NABAVKU ROBA	RADNI MANTIL	2 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	1 GODINA
2.	SKLADIŠTAR I POMOĆNI SKLADIŠTAR GORIVA I MAZIVA	ZAŠTITNO ODJELO OD SKAJA	2 GODINE
		RADNO ODJELO	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE ZA GORIVO	6 MJESECI
3.	SKLADIŠTAR I POMOĆNI SKLADIŠTAR REZERVNIH DIJELOVA	RADNI MANTIL	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	6 MJESECI
4.	SKLADIŠTAR I POMOĆNIK SKLADIŠTARA CENTRALNOG MAGACINA	RADNI MANTIL	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	6 MJESECI
5.	SKLADIŠTAR GRAĐ. MATERIJALA	RADNI MANTIL	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	6 MJESECI
6.	MAGACIONER PRIRUČNOG MAGACINA	RADNI MANTIL	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	2 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	6 MJESECI
7.	REF.ZA OSIGURANJE IMOVINE ,LICA ,VOZILA I PROCJENU ŠTETE	RADNI MANTIL	2 GODINE

ODJELJENJE NAPLATE

R.B.	RADNO MJESTO	VRSTA ZAŠTITNE OPREME	ROK TRAJANJA
1.	VIŠI REFERENT I REFERENT ZA UKLJUČIVANJE POSLOVNOG I STAMBENOG PROSTORA	ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA

ODJELJENJE UNUTRAŠNJE ZAŠTITE

R.B.	RADNO MJESTO	VRSTA ZAŠTITNE OPREME	ROK TRAJANJA
1.	STRUČNI SARADNIK ZA PROTIVPOŽARNU ZAŠTITU	RADNI MANTIL	2 GODINE
2.	RUKOVODILAC ODJELJENJA	RADNI MANTIL	2 GODINE
3.	HIGIJENIČAR POSLOVNOG PROSTORA	RADNI MANTIL	2 GODINE
		BOROSANE ILI KLOMPE	6 MJESECI
		GUMENE RUKAVICE	3 MJESECA
4.	RADNIK UNUTRAŠNJE ZAŠTITE , DEŽURNI RADNIK	DVIJE UNIFORME (LJETNA/ZIMSKA)	2 GODINE
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE KAPE	2 GODINE
5.	RECEPCIONER	DVIJE UNIFORME (LJETNA / ZIMSKOA)	2 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE KAPE	2 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	1 GODINU

		ZAŠTITNA KAPA	1 GODINA
6.	VODOINSTALATER I MONTER INSTALACIJA	DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINU
		ZAŠTITNA JAKNA	3 GODINE
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
7.	DOMAR	DVA RADNA ODJELA	1 GODINA
		ZAŠTITNE CIPELE	1 GODINA
		ZAŠTITNE RUKAVICE	3 MJESECA
		ZAŠTITNA JAKNA	3 GODINE

ODJELJENJE ZAŠTITE ZDRAVLJA I SIGURNOSTI NA RADU

R.B.	RADNO MJESTO	VRSTA ZAŠTITNE OPREME	ROK TRAJANJA
1.	UKOVODILAC ODJELJENJA	RADNI MANTIL	2 GODINE
2.	STRUČNI SARADNIK ZAŠTITE ZDRAVLJA I SIGURNOSTI NA RADU	RADNI MANTIL	2 GODINE

ODJELJENJE ZA PRAVNE I OPŠTE POSLOVE

R.B.	RADNO MJESTO	VRSTA ZAŠTITNE OPREME	ROK TRAJANJA
1.	ARHIVSKI TEHNIČAR	RADNI MANTIL	2 GODINE
2.	POMOĆNI ARHIVAR	RADNI MANTIL	2 GODINE

Član 124.

Ispitivanje hemijskih i bioloških štetnosti, ispitivanje mikroklimе kao i pregled oruđa za rad i uređaja pored utvrđenih rokova vrši se obavezno i poslije svake veće popravke ili rekonstrukcije kao i poslije promjene lokacije. O pravovremenim ispitivanjima i pregledima brine se rukovodilac radne jedinice koji vodi i evidenciju u svim pregledima.

Član 125.

Periodičnom ispitivanju mikroklimе i osvjetljenosti podvrgavaju se radne prostorije u kojima se obavljaju tehnološki procesi radi utvrđivanja da li se temperatura, vlaga, čistoća i kretanje vazduha nalaze u granicama određenim važećim propisima, kao i da li je osvjetljenost u skladu sa važećim standardima za pojedine vrste posla.

Član 126.

Periodičnom ispitivanju hemijskih štetnosti podvrgavaju se radna mjesta i radne prostorije u kojima se pri radu sa oruđima za rad javljaju ili stvaraju štetni gasovi, pare, magla, dim, prašina.

Periodičnim ispitivanjima podvrgavaju se radna mjesta i radne prostorije u kojima se pri radu, oruđima za rad javljaju opasna zračenja, buka i vibracije, radi utvrđivanja da li se štetna zračenja, odnosno štetnosti, od buke i vibracije, kreću u dozvoljenim granicama.

Član 127.

Pored periodičnih pregleda i ispitivanja oruđa za rad i uređaja u rokovima utvrđenim u članu 117. vrše se i dnevni, sedmični, mjesečni.

Dnevne preglede oruđa za rad i uređaja vrše radnici koji njima rukuju. Sedmične preglede oruđa i uređaja za rad vrše poslovođe, a mjesečne preglede rukovodioci radnih jedinica.

O nedostacima uočenim prilikom pregleda oruđa i uređaja za rad radnik koji je izvršio pregled dužan je odmah obavijestiti neposrednog rukovodioca, radi preduzimanja potrebnih mjera.

Član 128.

Brigu o zahtjevima i rokovima u kojima treba izvršiti pregled odnosno ispitivanje o njihovom izvršenju, o izdatim certifikatima, o stručnom nalazu i ocjeni o izvršenom pregledu, odnosno ispitivanju i ostaloj dokumentaciji i evidenciju vodi rukovodilac RJ u saradnji sa Odjeljenjem zaštita zdravlja i sigurnosti na radu.

Mjere u vezi sa uslovima rada

Član 129.

Mjere zaštite na radu u vezi sa uslovima rada odnose se naročito na utvrđivanje zdravstvenog stanja i radne sposobnosti radnika (kod zasnivanja radnog odnosa i raspoređivanja na određena radna mjesta), zdravstvenu zaštitu, radno vrijeme, rad noću, higijenske uslove, radna mjesta sa posebnim uslovima rada i druge uslove koji su od uticaja na zdravlje radnika i njegovu sigurnost na radu.

Član 130.

Radnik ne može zasnovati radni odnos ako prethodno nije utvrđeno da njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uslovima rada i zahtjevima radnog mjesta. Preduzeće će posebnim aktom za svako radno mjesto utvrditi uslove rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti radnika koji moraju odgovarati zahtjevima iz predhodnog stava. Zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti radnika utvrđuje se na osnovu ljekarskog uvjerenja.

Član 131.

Radnik koji boluje od bolesti koja se bez njegovog obavještenja ne može utvrditi ljekarskim pregledima ili ima takve zdravstvene nedostatke koji na određenim poslovima mogu predstavljati opasnost za radnika ili okolinu, dužan je o tome obavjestiti nadležnu zdravstvenu organizaciju.

Član 132.

Radniku se ne može narediti prekovremeni i noćni rad ako bi po nalazu nadležne zdravstvene organizacije takav rad mogao ugroziti odnosno pogoršati njegovo zdravstveno stanje.

Član 133.

Radnim mjestima sa posebnim uslovima rada smatraju se radna mjesta na kojima postoji povećana opasnost od povreda i obolijevanja radnika a čije se štetno djelovanje na radnu i zdravstvenu sposobnost ne može upotpunosti otkloniti mjerama zaštite na radu.

Član 134.

Radnici koji rade na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada moraju pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa ispunjavati i posebne uslove utvrđene zakonom, ovim pravilnikom i pravilnikom o radu KJKP "RAD".

Posebni uslovi rada na određenom radnom mjestu utvrđuju se naročito u pogledu životne dobi, stručnih kvalifikacija, zdravstvenog, fizičkog i psihofizičkog stanja radnika.

Preduzeće je dužno da radniku koji obavlja poslove na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada prije početka rada osigura predhodni ljekarski pregled , kao i periodični ljekarski pregled u toku rada.

Član 135.

Radna mjesta sa posebnim uslovima rada utvrđuju se na osnovu pravilnika o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada

- građevinski radnici, koji rade na ugradnji asfalta NK i KV
- predradnik
- komunalni radnici na čišćenju i odvozu otpada ,snijega, pranja javno prometnih površina
- sortiranju otpada i komunalni radnici na deponiji
- komunalni radnici – kafileri
- autolakirer
- autolimari
- kovač
- bravar-varilac I II III grupe
- rukovaoc prese, viljuškara i građevinski mašina
- rukovaoc složenih građevinskih mašina , građevinskih mašina i građevinskih mašina na deponiji
- rukovodilac odjela kafilerija
- poslovođa - veterinarski bolničar
- skladištar i pomoćni skladištar goriva i maziva
- rukovodilac radne jedinice proizvodnje asfalta
- rukovodilac kvaliteta
- laborant na asfaltnoj bazi
- rukovaoc postrojenjem za proizvodnju asfalta
- rukovaoc utovarivača na asfaltnoj bazi
- radnik na asfaltnoj bazi

Član 136.

Prije raspoređivanja radnika na radna mjesta sa posebnim uslovima rada mora se utvrditi da li radnik ispunjava posebne zdravstvene, psihofizičke i stručne uslove. Radnici koji rade na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada moraju se i periodično upućivati na ljekarske preglede najmanje jedan put u tri godine. Prilikom upućivanja radnika koji rade na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada na prethodne i periodične ljekarske preglede preduzeće je dužno zdravstvenoj organizaciji koja vrši te preglede, dostaviti podatke o uslovima rada na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada.

Član 137.

Upućivanje radnika, koji rade na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, na periodične ljekarske preglede vrši se u sljedećim rokovima:

- građevinski radnici, koji rade na ugradnji asfalta NK i KV – 12 mjeseci
- predradnik– 12 mjeseci
- komunalni radnici na čišćenju i odvozu otpada ,snijega , pranja javno prometnih površina, sortiranju otpada i komunalni radnici na deponiji– 24 mjeseca
- komunalni radnici – kafileri – 24 mjeseca
- autolakirer – 12 mjeseci
- autolimari – 12 mjeseci
- kovač- 12 mjeseci

- bravar-varilac I II III grupe – 12 mjeseci
- rukovaoc prese, viljuškara i građevinski mašina – 36 mjeseci
- rukovaoc složenih građevinskih mašina, građevinskih mašina i građevinskih mašina na deponiji – 36 mjeseci
- rukovodilac odjela Kafilerija – 24 mjeseca
- poslovođa -veterinarski bolničar – 24 mjeseca
- skladištar i pomoćni skladištar goriva i maziva -12 mjeseci
- rukovodilac radne jedinice proizvodnje asfalta – 24 mjeseca
- rukovodilac kvaliteta – 24 mjeseca
- laborant na asfaltnoj bazi – 24 mjeseca
- rukovaoc postrojenjem za proizvodnju asfalta – 24 mjeseca
- rukovaoc utovarivača na asfaltnoj bazi – 24 mjeseci
- radnik na asfaltnoj bazi – 24 mjeseca

Član. 138

Pored upućivanja radnika, koji rade na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, na periodične ljekarske preglede će se upućivati i sljedeći radnici na radnim mjestima u sljedećim rokovima:

- vozači motornih vozila – **36 mjeseci**
- radnici koji rade noćni rad – **24 mjeseca**

Član 139.

Radnik koji ne ispunjava uslove u pogledu zdravstvenog stanja i psihofizičkih zahtjeva ne može se rasporediti na radna mjesta sa posebnim uslovima rada kao ni radnik koji se ne podvrgne periodičnom pregledu iz prethodnog člana.

Član 140.

U cilju sprečavanja nastupanja oboljenja odnosno invalidnosti radnika koji rade na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, preduzeće je dužno da ovim radnicima u skladu sa važećim propisima omogući korištenje skraćenog radnog vremena, duži godišnji odmor, prethodne i periodične ljekarske preglede.

Mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika

Član 141.

Mjerama zaštite na radu u vezi sa posebnom zaštitom žena, omladine i invalidnih lica, obezbjeđuje se očuvanje zdravlja i psihofizički razvoj maloljetnih radnika, normalno ostvarivanje materinstva i spriječavanje daljeg smanjivanja i potpunog gubitka radne sposobnosti radnika kod kojih je radna sposobnost već smanjena.

Član 142.

Radnik mlađi od 18 godina ne može se rasporediti na naročito teške poslove, radove pod zemljom ili pod vodom, ni na ostale poslove koji bi mogli štetno i sa povećanim rizikom da utiču na njegov život i zdravlje, razvoj i moral, s obzirom na njegove psihofizičke osobine. Radniku iz prethodnog stava ne može se narediti prekovremeni i noćni rad.

Član 143.

Žena za vrijeme trudnoće, odnosno dojenja djeteta, može biti raspoređena na druge poslove ako je to u interesu njenog zdravstvenog stanja koje je utvrdio ovlašteni ljekar.

Član 144.

Radniku, za kojeg je nadležna zdravstvena ustanova ocijenila da postoji smanjena radna sposobnost ili neposredna opasnost od nastanka invalidnosti, poslodavac je dužan u pismenoj formi ponuditi druge poslove za koje je radnik sposoban.

Radnik, koji je pretrpio povredu na radu ili obolio od profesionalne bolesti, ima prednost pri stručnom obrazovanju, osposobljavanju i usavršavanju koje organizuje poslodavac.

Član 145.

Kada su na određenom radnom mjestu takvi uvjeti da uprkos primjeni mjera zaštite na radu i dalje postoji preostali rizik i prijetnja od obolijevanja tj. invaliditeta, preduzeće je dužno preduzeti mjere za sprječavanje oboljenja tj. nastanka invaliditeta ili dalje pogoršanje bolesti radnika.

Radno vrijeme se skraćuje srazmjerno štetnom uticaju uslova rada na zdravlje i na radnu sposobnost radnika, u skladu sa zakonom.

Za poslove koji su ovim pravilnikom i ugovorom o radu utvrđeni kao poslovi sa povećanim rizikom, postupak za raspoređivanje radnika na te poslove, uslove rada i zdravstveni nadzor propisuje federalni ministar u saradnji sa federalnim ministrom zdravstva, pravilnik o postupku skraćivanja radnog vremena na poslovima s povećanim rizikom („Službene novine Federacije BiH“ broj 24/21).

Član 146.

Poslovi sa skraćenim radnim vremenom i trajanje radnog vremena utvrđuju se ovim Pravilnikom o radu KJKP“RAD“ d.o.o .Pri ostvarivanju prava na plaću i drugih prava po osnovu rada i u vezi sa radom, skraćeno radno vrijeme u smislu ovog člana izjednačava se sa punim radnim vremenom.

III - ORGANIZACIJA VRŠENJA POSLOVA ZAŠTITE NA RADU

Član 147.

Poslove zaštite na radu obavlja odjeljenje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. Poslovi zaštite na radu, djelokrug i ovlaštenja odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu utvrđuju se ovim pravilnikom i pravilnikom o radu KJKP “RAD” i zakonom o zaštiti na radu.

Član 148.

Radnik koji obavlja poslove rukovodioca odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu i stručnog saradnika zaštite zdravlja i sigurnosti na radu mora ispunjavati uslove utvrđene zakonom o zaštiti na radu i drugim propisima kao i pravilnikom o uvjetima koje moraju ispunjavati radnici zaštite na radu (“Službene novine Federacije BiH” 83/21).

Član 149.

Zaštita zdravlja i sigurnosti na radu sastavni je dio organizacije rada i izvođenja radnog procesa koje Preduzeće ostvaruje primjenom osnovnih, posebnih i priznatih pravila zaštite na radu, u skladu s općim načelima prevencije. Preduzeće je dužno organizovati poslove zaštite na radu vodeći računa o tehničko - tehnološkom procesu rada, broju radnika, broju lokacija odvojenih radnih jedinica, opasnostima i rizicima po zdravlje radnika , koji su aktom o procjenom rizika utvrđeni na određenoj lokaciji s tim da je preduzeće dužno odrediti najmanje jednog radnika zaštite zdravlja i sigurnosti na radu na svakih 300 radnika .

Član 150.

Poslodavac je dužan radniku za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu osigurati uslove za rad, potrebnu opremu i pomoć drugog stručnog osoblja, kao i sredstva za obavljanje i organizovanje preventivnih i zaštitnih mjera.

Radnik za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu ne može biti doveden u nepovoljniji položaj zbog poslova koje obavlja u cilju sprječavanja rizika na radu i zaštite zdravlja radnika.

Radnik za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu mora imati visoku stručnu spremu - VII stepen ili visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa najmanje 180, odnosno 240 ECTS bodova) iz grupacije tehničkih, medicinskih i prirodnih nauka koje odgovaraju djelatnosti poslodavca, sa najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima iz oblasti zaštite na radu.

Radnik za zaštitu na radu mora i imati položen stručni ispit koji se odnosi na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.

Član 151.

Obaveze radnika za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu su:

- a) učešće u izradi akta o procjeni rizika,
- b) izrada prijedloga internog akta o zaštiti na radu,
- c) izrada plana i programa mjera zaštite na radu,
- d) unutrašnji nadzor nad primjenom mjera zaštite na radu,
- e) stručna pomoć poslodavcu u provođenju i unaprjeđenju sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- f) izrada uputstava za siguran rad,
- g) praćenje i organizovanje periodičnih pregleda sredstava za rad, sredstava i opreme lične zaštite,
- h) praćenje i organizovanje periodičnih pregleda hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnoj okolini,
- i) priprema i organizovanje osposobljavanja radnika za siguran rad,
- j) praćenje stanja i izvještavanje poslodavca o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i bolestima u vezi sa radom,
- k) analiziranje uzroka povreda na radu i profesionalnih oboljenja u saradnji sa ovlaštenim doktorom specijalistom medicine rada i predlaganje mjere za unaprjeđenje sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- l) praćenje i organizovanje periodičnih ljekarskih pregleda radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom, te analiza izvještaja o obavljenim periodičnim ljekarskim pregledima,
- m) savjetovanje poslodavca u pogledu izbora i nabavke opreme i tehnološkog procesa rada,
- n) saradnja sa poslodavcem prilikom planiranja izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad,
- o) saradnja sa nadležnom inspekcijom rada i drugim ustanovama koje se bave sigurnošću i zaštitom na radu,
- p) saradnja sa sindikatom, vijećem zaposlenika i povjerenikom za zaštitu na radu, u skladu sa zakonom.

Član 152.

Radnik za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu je obavezan da zabrani rad na radnom mjestu, odnosno da zabrani upotrebu sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život i zdravlje radnika, te da o tome u pisanom obliku obavijesti poslodavca i povjerenika za zaštitu na radu.

Član 153.

Kod poslodavca koji zapošljava 30 ili više radnika, radnici biraju ili imenuju povjerenika za zaštitu na radu. Broj povjerenika, izbor i njihov mandat utvrđuju se u skladu sa propisom o vijeću zaposlenika, vodeći računa o zastupljenosti svih dijelova procesa rada.

Povjerenika za zaštitu na radu imenuje sindikat, ukoliko povjerenika nisu izabrali radnici.

Imenovani povjerenik za zaštitu na radu ima ista prava i obaveze kao i izabrani povjerenik radnika.

Povjerenik za zaštitu na radu će biti izabran ili imenovan bez obzira na broj radnika ako to zahtijevaju uslovi rada (povećana opasnost za sigurnost i zdravlje radnika, rad na izdvojenim mjestima i sl.).

Povjerenik za zaštitu na radu mora imati odgovarajuću stručnu spremu i radno iskustvo.

Član 154.

Povjerenik za zaštitu na radu ima pravo da:

- a) dobije informacije o uslovima rada, analizama povreda na radu, profesionalnih oboljenja i bolesti vezanih za rad, nalazima i preporukama inspekcijskih organa,
- b) zahtijeva od poslodavca da preduzme odgovarajuće mjere i dostavi mu prijedloge za ublažavanje rizika i otklanjanja izvora opasnosti,
- c) informiše radnike o provođenju mjera zaštite na radu,
- d) zahtijeva inspekcijski pregled ako smatra da mjere koje je preduzeo poslodavac nisu primjerene cilju po kojem treba osigurati sigurne i zdrave uslove rada i iznese svoja zapažanja u toku inspekcijskog pregleda,
- e) prisustvuje inspekcijskim pregledima i/ili dostavi svoja zapažanja u toku inspekcijskih pregleda.

Za vrijeme obavljanja poslova utvrđenih zakonom, povjerenik za zaštitu na radu iz reda zaposlenih ima pravo na naknadu plaće u visini plaće koju bi ostvario da je radio na poslovima za koje je zaključio ugovor o radu.

Povjerenik za zaštitu na radu poslove utvrđene zakonom može obavljati najviše šest sati sedmično.

Poslodavac osigurava povjereniku za zaštitu na radu potrebna sredstva da može ostvarivati svoje funkcije koje proizilaze iz zakona.

Povjerenik za zaštitu na radu ne može biti doveden u nepovoljniji položaj u odnosu na druge radnike, zbog svojih poslova vezanih za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.

IV - PLAN ZAŠTITE NA RADU I PROGRAM MJERA ZAŠTITE NA RAD

Član 155.

U cilju ostvarivanja razvoja i unapređenja zaštite na radu preduzeće je dužno da donese plan zaštite na radu i program mjera zaštite na radu.

Plan zaštite na radu i program mjera zaštite na radu donosi nadzorni odbor.

Plan zaštite na radu donosi se za period od tri godina, a program mjera zaštite na radu donosi se za period od godinu dana.

Član 156.

Plan zaštite na radu sadrži zadatke koji se odnose na poboljšanje uslova rada i preduzimanje mjera zaštite na radu kojim se obezbjeđuje siguran rad radnika, a naročito:

- unapređenje procesa rada, oruđa i uređaja za rad i radne sredine,
- obučavanje i proširivanje znanja radnika iz zaštite na radu,
- unapređenje zdravstvenih uslova rada radnika,

- poboljšanje uslova rada na poslovima čije vršenje prouzrokuje oboljenja i povrede na radu,
- rješavanje pitanja toplog obroka, odmora, rekreacije i drugih radnih i životnih potreba radnika u cilju bezbjednih uslova rada,
- obezbjeđivanje sredstava za izvršavanje planiranih zadataka

Član 157.

Programom mjera zaštite na radu utvrđuju se obaveze i zadaci iz plana zaštite na radu koje treba izvršiti u periodu za koji se program donosi, rokovi i način izvršavanja obaveza i zadataka i određuju organi i radnici koji su odgovorni za njihovo izvršavanje.

Program mjera zaštite na radu sadrži:

- postupak, način i rok otklanjanja nedostataka u oblasti zaštite na radu, naročito onih na koje je ukazala nadležna inspekcija,
- dinamiku i rokove ljezerskih pregleda radnika ,
- dinamiku ispitivanja radne sredine, naročito za radna mjesta sa posebnim uslovima rada, određujući izvršioce ovog posla,
- dinamiku obučavanja radnika iz materije zaštite na radu, kao i raspored provjere znanja iz ove materije,
- izvor finansijskih i drugih sredstava za sprovođenje mjera zaštite na radu,
- druge mjere utvrđene zakonom i ovim pravilnikom.

V - PRAVA I DUŽNOSTI PREDUZEĆA ORGANA PREDUZEĆA, ODGOVORNIH RADNIKA I RADNIKA U VEZI SA ZAŠTITOM NA RADU

Član 158.

Obaveze preduzeća:

Preduzeće je obavezno naročito da:

1. organizuje takav proces rada kojim se osigurava bezbjednost na radu kao i da sprovodi i unaprijeđuje zaštitu na radu.
2. sprovodi propisane i utvrđene mjere zaštite na radu.
3. organizuje obavljanje poslova zaštite na radu.
4. omogući radniku da se upozna sa propisima o radnim odnosima i propisima iz oblasti zaštite na radu
5. osposobi radnika za rad na način koji osigurava zaštitu života i zdravlja radnika, te spriječava nastanak nesreće.
6. obezbjeđiti radniku potrebne uslove za zaštitu na radu kao i korištenje i upotrebu ličnih zaštitnih sredstava i opreme, oruđa i sredstava koji su izvedeni u skladu sa propisima o zaštiti na radu.
7. zabrani upotrebu alkohola za vrijeme rada, odnosno rad radnika pod dejstvom alkohola i drugih narkotika koji smanjuju radnu sposobnost.
8. obavještava inspektora rada o preduzetim mjerama radi otklanjanja nepravilnosti na koja je ukazao inspektor rada.
9. preduzima i druge mjere utvrđene važećim propisima i ovim pravilnikom

Nadzorni odbor

Član 159.

U cilju sprovođenja i unapređenja zaštite na radu nadzorni odbor preduzeća dužan je da:

1. donosi plan zaštite na radu i program mjera zaštite na radu
2. odobrava finansijska sredstva za izvršavanje plana zaštite na radu i programa mjera zaštite na radu
3. jednom godišnje razmatra stanje zaštite na radu i vrši analizu stanja zaštite na radu
4. donosi odluke o mjerama za unapređjivanje zaštite na radu
5. donosi program obučavanja i provjere znanja radnika iz zaštite na radu

Direktor Preduzeća

Član 160.

Direktor preduzeća je obavezan da:

1. preko izvršnih direktora pogona organizuje i obezbjedi sprovođenje zakonskih propisa iz zaštite na radu, odredbi ovog pravilnika, plana zaštite na radu i programa mjera zaštite na radu
2. prati izvršenje plana i programa mjera zaštite na radu
3. da obezbjedi finansijska sredstva za nabavku sredstava i opreme za zaštitu na radu
4. organizuje izvršenje zaključaka inspekcije rada o otklanjanju utvrdjenih nedostataka i nepravilnosti u vezi sa zaštitom na radu
5. prati rad radnika sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u oblasti zaštite na radu i preduzima odgovarajuće mjere
6. pokreće postupak protiv radnika koji načine povredu radne obaveze zbog nesprovođenja mjera zaštite na radu
7. i druge poslove u skladu sa zakonom i ovim pravilnikom

Izvršni direktor Preduzeća

Član 161.

Izvršni direktor preduzeća je obavezan da:

1. učestvuje u pripremi prijedloga plana zaštite na radu i programa mjera zaštite na radu
2. organizuje sprovođenje i primjenu mjera zaštite na radu i vrši kontrolu primjene odredbi ovog pravilnika, drugih opštih akata iz zaštite na radu kao i opštih i posebnih propisa koji regulišu zaštitu na radu
3. stara se o periodičnim pregledima mašina, uređaja i radnih prostorija kao i obučavanje radnika iz oblasti zaštite na radu
4. podnosi prijave protiv radnika koji se ne pridržavaju propisanih mjera zaštite na radu
5. kontroliše rukovodioce radnih jedinica i neposredne rukovodioce u izvršavanju njihovih obaveza iz oblasti zaštite na radu
6. prati propise iz oblasti zaštite na radu

Rukovodioci radnih jedinica i šefovi službi

Član 162.

Rukovodioci radnih jedinica i šefovi službi dužni su svaki u svom djelokrugu da provode mjere zaštite na radu, obezbjeđenja sigurnih uslova rada u preduzeću.

Odgovorni su za bezbjednost radnika a posebno:

1. za organizovanje sigurnih uslova rada i koordinaciju poslova

2. za pravilno korištenje rukovanje, čuvanje i održavanje sredstava za rad
3. za organizovanje i provođenje planova i mjera zaštite na radu u radnoj jedinici ili službi

Dužni su posebno:

1. da neposredno rade na unapređenju zaštite na radu i u radnim jedinicama i na primjeni savremenih dostignuća iz ove oblasti
2. da vrše analizu stanja zaštite na radu, ispravnosti oruđa za rad i njihove podobnosti u procesu rada
3. da učestvuju u izradi plana i programa zaštite na radu i da sve uočene nepravilnosti preko stručne službe usklade sa propisima i normama iz zaštite na radu, a u slučajevima neposredne opasnosti po život i zdravlje radnika da zabrane dalji rad
4. da se stručno usavršavaju i prate tehnička dostignuća iz oblasti zaštite na radu
5. da propisno obezbijede sve potrebne mjere za osiguranje gradilišta za bezbjedan rad na istim
6. da prilikom otvaranja novih gradilišta o istim pismeno obavijesti, najmanje 8 dana prije početka rada nadležnu inspekciju zaštite na radu
7. da učestvuju u organizovanju obučavanja i provjere znanja radnika iz zaštite na radu u radnoj jedinici odnosno službi

Član 163.

Rukovodilac gradilišta na izgradnji, rušenju isignalizaciji, dužan je i odgovoran:

1. da upoznaju sve radnike sa opasnostima na radnom mjestu
2. da poslove na opasnim radnim mjestima povjeri samo stručno osposobljenim
3. radnicima
4. da upoznaju sve radnike sa odredbama ovog pravilnika
5. da upute radnike na pravilnu upotrebu ličnih zaštitnih sredstava i kontroliše korištenje zaštitnih sredstava pri radu i udalji radnika koji ne koristi data sredstva
6. da upoznaju novoprimitljene radnike sa uslovima rada i opasnostima na radnom mjestu, kao i sa sredstvima rada i lične zaštite
7. da obezbijede prisustvo inspekcije rada i stručnog saradnika zaštite na radu prilikom obavljanja opasnih operacija
8. da u roku od 24 sata dostavi izvještaj o svakoj povredi na radu stručnom saradniku zaštite na radu

Član 164.

Rukovodilac kvaliteta

U okviru svog rada, dužan je i odgovoran:

1. da svakog radnika koji je raspoređen na rad u laboratoriji odmah i na pristupačan način upozna sa radnim zadacima, uslovima rada, opasnostima i drugim štetnostima u vezi sa radom u laboratoriji
2. da svakog radnika upozna i pouči o namjeni i načinu upotrebe opreme i ličnih zaštitnih sredstava
3. da stalno i neposredno nadzire pravilno korištenje opreme i sredstava zaštite na radu i protiv požarne zaštite
4. da se brine o ispravnosti opreme i sredstava zaštite na radu
5. da osigura bezopasan rad radnika u laboratoriji kao i pravilnu upotrebu uređaja, aparata i drugih sredstava u laboratoriji

6. da ne dozvoli rad radnika u napitom stanju ili pod dejstvom drugog narkotika, kao i rad bez zaštitne opreme i sredstava
7. da vodi računa o blagovremenoj obuci i provjeri znanja radnika iz oblasti zaštite na radu i protiv požarne zaštite
8. da blagovremeno prijavi povrede na radu,
9. da izvještava neposrednog rukovodioca o svim uočenim nedostacima na opremi i uređajima koji bi mogli ugroziti život i zdravlje zaposlenih radnika
10. da radi i druge poslove u cilju što pravilnijeg i bezbjednijeg obavljanja poslova u laboratoriji

Član 165.

Predradnici i poslovođe u radnim jedinicama

Predradnici i poslovođe su neposredni rukovodioci grupa radnika koje vode u radnim jedinicama.

Poslovođe su dužni da organizuju proces rada na način kojim se obezbjeđuje sigurnost radnika u procesu rada.

Posebno su dužni:

1. da organizuju proces rada na način kojim se obezbjeđuje sigurnost radnika
2. da upoznaju radnike radnih grupa sa opasnostima na radnim mjestima
3. da upoznaju radnike sa odredbama ovog pravilnika i drugim opštim aktima i posebnim propisima o zaštiti na radu odnosno uputstvima nadležnog rukovodioca
4. da na vidnom mjestu istaknu upozorenje odnosno označi sve elementarne opasnosti u vezi sa radom mašina i uređaja
5. da upute radnika na pravilnu upotrebu ličnih zaštitnih sredstava kao i zaštitnih sredstava na mašinama i uređajima
6. da poslove na opasnim radnim operacijama povjere samo pouzdanim licima koja su stručna i kvalifikovana za izvođenje takvih radova
7. da u slučaju grupnog rada, ako u radnoj operaciji učestvuje više radnika pa je potrebna međusobna saglasnost, rukovođenje i nadzor nad takvim radnicima povjeri jednom provjerenom licu koje je poznato sa opasnostima takvog posla
8. da se staraju o sigurnosti i pravilnoj upotrebi ličnih i drugih zaštitnih sredstava i da blagovremeno preduzimaju mjere za pribavljanje zamjene za dotrajala sredstva
9. da radniku ne dozvoli rad sa neispravnim ili dotrajalim zaštitnim sredstvima
10. da svakodnevno vrše pregled mašina, uređaja, sredstava i alata i da tek nakon ovog dozvoli početak rada
11. da radniku koji neupotrebljava zaštitna sredstva zabrane rad i predlože preduzimanje mjera za utvrđivanje povrede radne dužnosti
12. da vidno oglase neispravnost mašina uređaja ili alata i preduzme mjere da se neispravnost otkloni
13. da se stara o popunjenosti priručne apoteke, ormarića prve pomoći potrebnim materijalom i da se obuča u pružanju prve pomoći unesrećenom radniku
14. da u roku 24 časa stručnom saradniku zaštite na radu dostave pismeni izvještaj o povredi radnika na radu kao i da neposredno poslije pružanja prve pomoći izvjesti nadležnog rukovodioca o povredi i zatraže od njega da se radnik uputi najbližoj ustanovi, odnosno pozovu kola za hitnu pomoć
15. da se u slučaju teže povrede na radu ili kolektivne nesreće odmah izvjesti stručnog saradnika zaštite na radu i rukovodioca radne jedinice
16. da ukoliko radniku na radnom mjestu prijete neposredna opasnost obustave rad i preduzmu mjere da se ti nedostaci otklone

17. da ne dozvole rad radniku u pripitom stanju i da takvog odstrane s posla kao i da zabrane svako konzumiranje alkohola na radnom mjestu

Član 166.

Poslovodje u R.J. "Mehanizacija"

Odgovorni i dužni su:

1. za ispravnost svih vozila i mašina kao i za snadbjevanje istih propisanim sigurnosnim sredstvima
2. da ne dozvole vozačima koji nemaju određenu kategoriju da voze vozilo te kategorije
3. da ne dozvole upotrebu vozila i mašina koja su neispravna
4. da redovno vrše preglede svih vozila i mašina
5. da obezbjede i kontrolišu korištenje ličnih zaštitnih sredstava pri radu i udalje radnike koji ne koriste lična zaštitna sredstva i protiv istih pokrenu disciplinski postupak
6. da u roku 24 sata dostave izvještaj o povredi na poslu stručnom saradniku zaštite na radu
7. da upute radnika na pravilnu upotrebu ličnih zaštitnih sredstava kao i zaštitnih sredstava na mašinama i uređajima
8. da poslove na opasnim radnim mjestima i operacijama povjere samo pouzdanim licima koja su stručno kvalifikovana za izvođenje takvog posla
9. da vode evidenciju o kretanju vozila i mašina po gradilištima

Član 167.

Laborant

U okviru svog djelokruga rada dužan je i odgovoran:

1. da se pridržava propisanih mjera zaštite na radu i uputstava za bezbjedan rad
2. da namjenski i pravilno koristi i održava lična zaštitna sredstva i opremu
3. da se u radu pridržava propisanih uputstava za rad, kao i uputstava dobivenih od rukovodioca laboratorije
4. da o eventualnim kvarovima i nedostacima na uređajima i opremi blagovremeno upozna rukovodioca laboratorije
5. da se redovno obučava kao i podvrgne provjeri znanja iz oblasti zaštite na radu i protivpožarne zaštite
6. da se pridržava i drugih mjera zaštite na radu propisanih pravilnikom.

Član 168.

Rukovodilac asfaltne baze

U okviru svog djelokruga rada dužan je i odgovoran:

1. da upozna radnike sa uslovima rada i opasnostima na radnom mjestu, kao i sa sredstvima rada i lične zaštite
2. da obezbjedi i kontroliše korištenje zaštitnih sredstava pri radu
3. da zabrani nestručnim licima da rade poslove koji bi mogli ugroziti život i zdravlje ljudi, naročito na sredstvima rada, uređajima i opremi sa kojim mogu rukovati i upravljati za to stručno osposobljeni radnici
4. da vrši kontrolu ispravnosti sredstava rada, mašina i uređaja
5. da o neispravnim sredstvima rada, mašinama, uređajima obavijesti neposrednog rukovodioca

6. da ne dozvoli rad sredstvima rada, mašinama i uređajima dok se kvar ne otkloni i da ne dozvoli upotrebu i puštanje u rad sredstava rada, opreme i uređaja koji nisu snabdjeveni zaštitnim sredstvima
7. da u roku 24 sata dostavi izvještaj o povredi na radu, neposrednom rukovodiocu i stručnom saradniku zaštite na radu
8. da se pridržava i drugih mjera iz oblasti zaštite na radu propisanih ovim pravilnikom.

Član 169.

Rukovaoci građevinskih mašina i vozači ostalih motornih vozila

1. da pravilno rukuje i održava mašinu za koju su zaduženi
2. manje kvarove na mašinama i vozilima dužni su sami otkloniti a o većim blagovremeno obavijestiti poslovođu mehanizacije
3. prije početka radnog vremena dužni su izvršiti vizuelni pregled sredstava rada (pregled ulja, vode, mehanizma i signalnih uređaja)
4. da se brinu o higijenskom izgledu utovarivača, odnosno vozila blagovremeno mijenjaju ulje i podmazuju sredstva rada
5. uredno vode radnu dokumentaciju i istu predaju po završetku radnog vremena ili slijedećeg radnog dana
6. da se stalno pridržavaju propisanih mjera zaštite na radu prema uputstvima koja su im data
7. da namjenski koriste i održavaju lična zaštitna sredstva i opremu
8. da u slučaju neispravnosti i većeg kvara mašine odnosno vozila obustavi rad i o tome obavijesti neposrednog rukovodioca
9. da ne dozvole neovlaštenim licima rukovanje mašinama odnosno vozilima, da pravilno rukuje i održava mašinu za koju je zadužen ili vozilo
10. da za nepridržavanje navedenih obaveza čine težu povredu radnih dužnosti kao i snose lične odgovornosti.

Član 170.

Rukovalac utovarivača

U okviru svog rada dužan je i odgovoran:

1. da se stalno pridržava propisanih mjera zaštite na radu kao i uputstva za bezbjedan rad,
2. da namjenski i pravilno koristi i održava lična zaštitna sredstva
3. da se prije početka rada upozna sa stanjem mašine, da pregleda dnevnik rada iz prethodne smjene (ukoliko radi u smjenama) i da pregled ovjeri svojim potpisom
4. da prije početka rada izvrši vizuelni pregled mašine, a posebno motor, sistem za hlađenje, gume, mehanizam za utovar, signalne i kontrolne uređaje, te svoj nalaz upiše u dnevnik rada mašine,
5. da se prilikom rada pridržava dobivenih tehničkih uputstava za rad u R.J.
6. da sva zapažanja o radu utovarivača, kao i ocjenu o njegovoj sigurnosti na kraju radnog vremena unese u dnevnik rada i sa istim upozna neposrednog rukovodioca,
7. da u slučaju neposredne opasnosti za zaposlene radnike ili opremu, odmah obustavi radove, poduzme neophodne mjere sigurnosti i o tome obavijesti neposrednog rukovodioca,
8. da pruža pomoć unesrećenim kao da se pridržava i drugih propisanih mjera iz oblasti zaštite na radu i protiv požarne zaštite.

Prava, obaveze i odgovornosti radnika

Član 171.

Radnik ima pravo i obavezu da se služi svim zaštitnim napravama i sredstvima i opremom za ličnu zaštitu na radu, da ih namjenski koristi, da pažljivo sa njima rukuje i da ih održava u ispravnom stanju.

Radnik je obavezan da poslove odnosno radne zadatke obavlja sa punom pažnjom radi obezbjeđenja svog života i zdravlja, kao i života i zdravlja ostalih radnika u preduzeću.

Član 172.

Radnik je obavezan da se pridržava propisanih mjera zaštite na radu i da se brine o sprovođenju i unapređenju zaštite na radu.

Radi zaštite svojih prava iz oblasti zaštite na radu radnik se može neposredno obratiti nadležnom organu inspekcije rada.

Član 173.

Prije raspoređivanja radnika na poslove radi čijeg je vršenja zasnovao radni odnos, kao i prije raspoređivanja na druge poslove sa izmijenjenim uslovima rada, radnik ima pravo da se upozna sa uslovima rada, opasnostima i štetnosima na radnom mjestu i propisanim mjerama zaštite na radu.

Radnik je obavezan da prisustvuje obuci i provjeri znanja iz oblasti zaštite na radu, kao i periodičnim ljekarskim pregledima.

Član 174.

Radnik je dužan da odmah prijavi sve zapažene nedostatke, kvarove i druge pojave na oruđima i uređajima na kojim radi a koji bi mogli ugroziti bezbjednost na radu.

Radnik je dužan da prijavi svaku povredu na radu u roku 24 sata od časa kada se desila povreda i to bez obzira na težinu povrede. Prijava može biti pismena ili usmena i podnosi se neposrednom rukovodiocu, a rukovodilac kroz knjigu prijava o nesreći na poslu obaveštava odjeljenje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu u roku 24 sata.

Član 175.

Radnik ima pravo da odbije da radi ako mu prijeti neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu preduzete mjere zaštite na radu. Radnik je obavezan o svojoj odluci obavjestiti neposrednog rukovodioca a ovaj rukovodioca radne jedinice.

Član 176.

U slučajevima iz prethodnog člana moraju se odmah preduzeti mjere za otklanjanje nedostataka a radnik se za to vrijeme može rasporediti da vrši poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima stečenim radom.

Član 177.

Ako preduzeće smatra da zahtjev radnika nije opravdan dužno je o tome odmah izvjestiti nadležni organ inspekcije rada, koji donosi konačno rješenje.

Član 178.

Radnik koji se ne pridržava utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu i propisanih obaveza iz zakona i pravilnika čini težu povredu radne obaveze.

Radnik naročito čini teške povrede radne obaveze ako:

- a) ne izvršava dužnosti iz zaštite na radu propisane zakonom, podzakonskim aktima, tehničkim standardima, ugovorom o radu i ovim pravilnikom,
- b) poslove radnog mjesta obavlja suprotno pravilima zaštite na radu,
- c) ne pristupi obrazovanju i osposobljavanju za siguran rad, ili ne pristupi provjeri znanja za rad na siguran način,
- d) propusti ili odbije raditi pod nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način, dok uspješno ne obavi provjeru svoje osposobljenosti za rad na siguran način,
- e) odbije prihvatiti raspored na drugo radno mjesto za koje se može osposobiti za samostalan rad na siguran način, ako u tri pokušaja nije zadovoljio na provjeri osposobljenosti za rad na siguran način,
- f) odbije napustiti mjesto rada kada to od njega traži neposredni rukovodilac radi sigurnosti i zaštite zdravlja,
- g) ne prekine rad kada su mu ugroženi život i zdravlje, zato što nisu primijenjena pravila zaštite na radu,
- h) ne obavi na vrijeme ljekarski pregled na koji je upućen,
- i) radeći suprotno pravilima zaštite na radu ugrozi sigurnost ili zdravlje drugih radnika,
- j) ne koristi se ličnim zaštitnim sredstvima na način utvrđen ovim Pravilnikom,
- k) ako ošteti ili ukloni oznake upozorenja ili uputstva iz zaštite na radu,
- l) odbije udaljiti se s mjesta rada kada je zatečen da radi pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti,
- m) odbije pristupiti provjeri zdravstvene sposobnosti ili provjeri je li radi pod uticajem alkohola i drugih sredstava zavisnosti,
- n) tokom rada konzumira alkoholna pića ili druga sredstva zavisnosti ili ih unosi u prostore i prostorije poslodavca
- o) puši na mjestu na kojem je to izričito zabranjeno zbog opasnosti od požara i eksplozije.

Član 179.

Zabranjeno je uzimanje alkoholnih pića i drugih sredstava zavisnosti prije i tokom rada i njihovo unošenje u radne prostorije i prostore.

Radnik je dužan, da se na zahtjev poslodavca, podvrgne provjeri da li je pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti.

Ukoliko se sumnja da bi radnik mogao biti pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti, poslodavac je dužan zabraniti rad i uputiti ga uz pratnju u nadležnu ustanovu na testiranje. Ako radnik odbije upućivanje u ustanovu radi testiranja na alkohol i/ili druga sredstva zavisnosti, smatrat će se da je pod uticajem alkohola i/ili drugih sredstava ovisnosti.

Radnik pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti ne može započeti odnosno nastaviti rad.

O obavljenom testiranju na alkohol i/ili druga sredstva zavisnosti sastavlja se zapisnik. U zapisnik se obavezno upisuju lični podaci o radniku, podaci o radnom mjestu na koje je radnik raspoređen, okolnosti koje su uzrokovale testiranje, datum, sat, mjesto i rezultat testiranja, te izjave radnika čija se alkoholiziranost provjerava, ostalih prisutnih i neposrednog rukovodioca. Odbijanje radnika da potpiše zapisnik ne utiče na valjanost zapisnika kao dokaznog materijala. Zapisnik se prilaže odluci o privremenom udaljenju s radnog mjesta.

Član 180.

Postupak za utvrđivanje povreda radnih obaveza iz oblasti zaštite zdravlja i sigurnosti na radu vrši se prema odredbama pravilnika o radu.

VI - OBEZBJEĐENJE, KORIŠTENJE I ODRŽAVANJE SREDSTAVA I OPREME ZA LIČNU ZAŠTITU NA RADU

Član 181.

Na svim radnim mjestima, odnosno poslovima na kojima su utvrđene opasnosti i štetnosti kojima su izloženi radnici koje se ne mogu otkloniti tehničkim zaštitnim uređajima ili na drugi način, obavezno se radnicima osiguravaju sredstva i oprema za ličnu zaštitu.

Radno mjesto odnosno poslovi na kojima se moraju koristiti sredstva lične zaštite na radu kao i rokovi njihovog trajanja utvrđeni su ovim pravilnikom.

Radnici su dužni zaštitnu opremu koja im je dodjeljena koristiti i brižljivo čuvati. Ličnu zaštitnu opremu po završetku posla radnici odlažu u garderobne ormare, a istu je zabranjeno koristiti van radnog mjesta i van radnog vremena.

Neposredni rukovodilac dužan je odstraniti sa posla lice koje odbije upotrebu zaštitnih sredstava. U koliko to ne učini snosiće punu odgovornost u vezi nastalih posljedica zbog nekorišćenja sredstava lične zaštitne opreme, i čini težu povredu radne obaveze.

Član 182.

Prije nabavke sredstava i opreme za ličnu zaštitu mora se utvrditi da li isti odgovaraju propisanim standardima, odnosno da li su snadbjeveni atestom. Sredstva i oprema za ličnu zaštitu moraju se periodično pregledati.

VII - OBUČAVANJE RADNIKA IZ OBLASTI ZAŠTITE ZDRAVLJA I SIGURNOSTI NA RADU

Član 183.

Radnici u preduzeću imaju pravo i dužnost da se stalno obučavaju iz oblasti zaštite na radu, kao i da povremeno provjeravaju znanje iz te oblasti.

Obučavanje iz prethodnog stava vrši se prije raspoređivanja radnika na poslove odnosno radne zadatke radi čijeg je vršenja zasnovao radni odnos, u toku rada, kao i raspoređivanja na druge poslove odnosno radne zadatke sa izmjenjenim uslovima rada.

Član 184.

Prije raspoređivanja na radno mjesto radnik mora biti upoznat:

- sa procesom rada uopšte, a posebno sa organizacijom posla i najpravilnijim načinom rada (dolazak na radno mjesto, kretanje na radnom mjestu i radnoj sredini, način obavljanja posla itd.),
- sa opštim i posebnim mjerama i uputstvima o zaštiti na radu kao i s obavezom da se na radu mora pridržavati istih, te sa posljedicama koje mogu da nastupe zbog nepridržavanja mjera zaštite na radu,
- sa ličnim i kolektivnim zaštitnim sredstvima, opremom i uređajima za zaštitu na radu koja je dužan koristiti na radnom mjestu, sa načinom njihove upotrebe i namjenskim korištenjem,
- sa pravima i dužnostima u oblasti zaštite na radu i sa ostalim mjerama koje mogu biti od značaja za zaštitu radnika na radu.

Član 185.

Preduzeće je dužno da se stara o obučavanju i upotpunjavanju znanja radnika iz oblasti zaštite na radu tokom trajanja radnog odnosa, a naročito prilikom:

- izmjene procesa rada koji sa sobom nosi potencijalne opasnosti na radu
- uvođenje novih oruđa za rad i uređaja
- promjene organizacije rada
- vršenje rekonstrukcija adaptacije
- promjene uslova rada
- raspoređivanje na druge poslove
- donošenje novih ili promjena vaećih propisa iz oblasti zaštite na radu koji se odnose na poslove koje radnik obavlja.

Član 186.

Obučavanje radnika iz zaštite na radu sastoji se od teorijskog i praktičnog dijela. Obučavanje se vrši za sve kategorije radnika i na svim poslovima u preduzeću. Obučavanje i osposobljavanje radnika za siguran rad vrši ovlaštena organizacija.

Član 187.

Radnik koji prilikom provjere znanja ne pokaže potrebno znanje ne može nastaviti rad na poslovima koje je obavljao sve dok se ne osposobi za bezbjedan rad.

VIII - POVREDE NA RADU I PRUŽANJE PRVE POMOĆI

Član 188.

Povredom na radu smatra se svaka povreda prouzrokovana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizikalnim ili hemijskim dejstvom, kao i povreda prouzrokovana naglim promjenama fiziološkog stanja organizma ako je takva povreda vezana za obavljanje poslova na radnom mjestu, na putu od stana do mjesta rada i obratno i na putu radi izvršavanja službenih zadataka.

Član 189.

Svaku povredu radnik je obavezan da prijavi neposrednom rukovodiocu. Ako zbog težine povrede radnik nije u mogućnosti da sam prijavi povredu obavezno je da to učini lice koje se zateklo na mjestu događaja.

Član 190.

Neposredni rukovodilac dužan je svaku povredu odmah prijaviti rukovodiocu radne jedinice, a najkasnije u roku 24 sata od kada sazna za istu.

Rukovodilac radne jedinice ili službe odmah na osnovu prijave neposrednog rukovodioca dostavlja prijavu putem knjige prijava o nesreću na poslu o povredi na radu odjeljenju zaštite zdravlja i sigurnosti na radu kao i izjavu povrijeđenog radnika te se vrši uviđaj nesreće.

Pismena prijava - saopštenje obavezno sadrži podatke o radniku koji je imao povredu na radu, radnom mjestu na kojem se dogodila povreda, vremenu kada se dogodila povreda, kako je došlo do povrede, o očevidcima povrede i druge potrebne podatke.

Član 191.

Neposredni rukovodilac dužan je u slučaju teže povrede na radu ili kolektivne nesreće obezbjediti mjesto na kojem je došlo do povrede, da ostane u stanju u kojem se nalazilo prilikom povrede radnika, dok inspekcija rada ne izvrši uviđaj i utvrdi izvore i uzroke povrede.

Član 192.

Izvještaj o povredi na radu i profesionalnom oboljenju popunjava se u pet primjeraka.

Izveštaj popunjava poslodavac na način da odmah, a najkasnije u roku od tri dana od saznanja da je došlo do povrede na radu ili da je zdravstvena ustanova utvrdila postojanje profesionalnog oboljenja, u odgovarajući obrazac neposredno upisuje sve podatke.

Nakon što poslodavac upiše sve podatke propisane ovim pravilnikom, dužan je bez odlaganja, svih pet primjeraka izvještaja dostaviti zdravstvenoj ustanovi u kojoj izabrani doktor medicine vodi privremenu sprječenosť za rad oboljelog/povrijeđenog radnika, radi unošenja u sadržaj izvještaja nalaza i mišljenja ljekara, odnosno zdravstvene ustanove u kojoj je povrijeđeni pregledan, odnosno gdje se povrijeđeni liječi.

Doktor u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je povrijeđeni pregledan, odnosno gdje se povrijeđeni liječi i zdravstvena ustanova koja je utvrdila profesionalno oboljenje upisuje u izvještaj nalaz i mišljenje u roku od dva dana od dana njegovog prijema i popunjeni izvještaj bez odlaganja dostavlja poslodavcu.

Po zaprimanju izvještaja poslodavac je dužan da izvještaj dostavi nadležnoj inspekciji rada, odnosno zaštite na radu radi unošenja mišljenja inspektora rada, odnosno zaštite na radu o pitanjima povrede na radu u slučajevima teške povrede na radu, kolektivne povrede i smrtnih slučajeva.

Izveštaj o povredi na radu koja se dogodi i profesionalnom oboljenju koje nastane na radnom mjestu, poslodavac je dužan dostaviti radniku koji je pretrpio povredu, odnosno kod kojeg je nastalo oboljenje, nadležnom zavodu zdravstvenog osiguranja kod kojeg je radnik osiguran, ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi koja obavlja usluge specifične zdravstvene zaštite/medicine rada kod poslodavca, kao i nadležnoj inspekciji rada, u roku od sedam dana od dana pretrpljene povrede odnosno nastanka oboljenja.

O povredama na radu i profesionalnim oboljenjima preduzeće je dužno da vodi evidenciju.

Evidenciju vodi odjeljenje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

Član 193.

Svi radnici u preduzeću moraju biti obučeni za pružanje prve pomoći u slučaju povrede za vrijeme rada.

Obučavanje radnika za pružanje prve pomoći izvodi se u sklopu obuke iz oblasti zaštite na radu.

IX - OBAVEZE PREDUZEĆA PREMA ORGANIMA INSPEKCIJE ZAŠTITE NA RADU, EVIDENCIJE,IZVJEŠTAVANJE I OBAVJEŠTAVANJE

Član 194.

Odjeljenje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu kod poslodavca je dužan voditi evidenciju o:

- a) radnicima na radnim mjestima sa povećanim rizikom,
- b) radnim mjestima sa povećanim rizikom,
- c) opasnim materijama koje se koriste pri radu,
- d) provjeri znanja radnika iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- e) izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine i sredstava za rad,
- f) povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima,
- g) ljekarskim pregledima radnika.

Odjeljenje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu kod poslodavca je dužan dostaviti nadležnoj inspekciji rada godišnji izvještaj o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima, najkasnije do 15.01. tekuće godine za prethodnu godinu.

Član 195.

Izvještaj o povredi na radu koja se dogodi i profesionalnom oboljenju koje nastane na radnom mjestu, Odjeljenje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu kod poslodavca je dužan dostaviti radniku koji je pretrpio povredu, odnosno kod kojeg je nastalo oboljenje, nadležnom zavodu zdravstvenog osiguranja kod kojeg je radnik zdravstveno osiguran, ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi koja obavlja usluge specifične zdravstvene zaštite/medicine rada kod poslodavca, kao i nadležnoj inspekciji rada, u roku od sedam dana od dana pretrpljene povrede odnosno nastanka oboljenja.

Član 196.

Izvještaj iz ovog člana podnosi se na obrascu čiji je sadržaj i način podnošenja propisan od strane nadležnog ministarstva.

Za svaku povredu na radu poslodavac je dužan na uviđaj pozvati radnika za zaštitu na radu, neposrednog rukovodioca povrijeđenog radnika i povjerenika za zaštitu na radu.

Član 197.

Preduzeće posebno osigurava od rizika nesreće i povrede na radu radnike koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom, utvrđene ovim pravilnikom, radi obrezbjedenja naknade štete u skladu sa zakonom.

XI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 198.

Izmjene i dopune ovog pravilnika vršit će se po postupku za njegovo donošenje.

Član 199.

Tumačenje odredaba ovog pravilnika daje rukovodilac odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

Član 200.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi pravilnik o zaštiti na radu broj 9497/19 od 07.06.2019. godine.

Član 201.

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se na oglasnoj tabli poslodavca.

_____
v.d. predsjednik Nadzornog odbora
Hamdo Karić

Broj: 14852 /24
Sarajevo, 29.11 2024. godine

Da je Pravilnik o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo objavljen na oglasnoj tabli Preduzeća dana 04.12.2024g ovjerava izvršni direktor Sektora za ekonomsko pravne poslove.

_____
Samir Kurtanović, dipl. ecc